

Mellan hopp och hinder

Flyktingars upplevelser av den svenska arbetsmarknaden (litteraturöversikt)

Between hope and obstacles

Refugees' experiences of entering the Swedish labor market (literature review)

Författare: Dalia Alameeri och Zahra Ali

Nivå: Grundnivå

Kursnamn: Examensarbete för Socionomexamen

Kurskod: GSA2AF

Högskolepoäng: 15 hp

Handledare: Kevin McKee

Institution: Hälsa och välfärd

Examinator: Peter Nilsson

Bedömande lärare: Sabina Bodin Hadzibulic

Examinationsdatum: 2025-04-10

Mellan hopp och hinder:
Flyktingars upplevelser av inträdet
på den svenska arbetsmarknaden

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker Open Access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open Access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten Open Access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (öppet tillgänglig på nätet, Open Access):

Ja

Nej

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Syfte & frågeställningar	2
2. Bakgrund	3
2.1 Centrala begrepp.....	4
2.1.1. Flykting.....	4
2.1.2 Integration.....	4
2.1.3 Etableringsprogram	5
2.1.4 Diskriminering	5
3. Tidigare forskning	6
3.1 Generaliserade insatser	6
3.2 Genom socialarbetarens perspektiv.....	7
3.3 Ytterligare utmaningar och internationell forskning	7
3.4 Relevans till socialt arbete	9
4. Teori	10
4.1 Intersektionalitet	10
4.2 Pierre Bourdieus kapitalformer	11
5. Metod	14
5.1 Design	14
5.2 Inklusions/exklusionskriterier.....	14
5.3 Sökstrategi	15
5.4 Relevansgranskning	16
5.5 Värdering av publikationernas kvalitet.....	16
5.6 Dataextraktion.....	17
5.7 Syntetiseringsmetod	17
5.8 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	18
5.9 Etiska överväganden	19
6. Resultat	21
6.1 Litteratursökning.....	22
6.2 Tematisk analys.....	27

6.3 Främjande faktorer.....	28
6.3.1 Språkinläring.....	28
6.3.2 Kapital och det egna engagemangets betydelse	28
6.4 Flyktingars upplevda utmaningar.....	29
6.4.1 Erkännande av tidigare kvalifikationer för högutbildade flyktingar.....	30
6.4.2 Det sociala nätverkets komplexitet.....	31
6.4.3 Upplevelser av diskriminering	32
6.4.4 Hälsorelaterade utmaningar	33
6.5 Statens roll och institutionella brister	34
6.5.1 Brist på institutionellt stöd	35
6.5.2 Den komplexa och långa byråkratiska processen	36
6.5.3 Varierande stöd från handläggare	36
6.6 Etableringsprogrammet.....	37
6.6.1 Flyktingars varierande erfarenheter	38
6.6.2 Brist på individanpassat stöd och äldre flyktingars utmaningar.....	38
6.6.3 Upplevd kontroll.....	40
7. Diskussion	41
7.1 Kopplingar till utvalda teorier och tidigare forskning.....	41
7.1.1 Det intersektionella perspektivet.....	41
7.1.2 Pierre Bourdieus kapitalteori	43
7.2 Det statliga stödet: flyktingars perspektiv kontra socialarbetares perspektiv	45
7.3 Metoddiskussion.....	46
7.4 Tankar och reflektioner.....	47
8. Referenser	49
Bilaga 1 – Kvalitetsbedömning av publikationerna	53
Bilaga 2 – Mall för etisk granskning av publikationerna	56
Bilaga 3 – Blankett för etisk egengranskning.....	60

Abstract

In this qualitative scoping review we interpret refugees' experiences of entering the Swedish labor market through a thematic analysis of published research, focusing on opportunities and challenges they may face throughout the process. We examine nine articles describing qualitative studies carried out in Sweden in which refugees are interviewed on their experiences. Resilience and motivation among refugees are common factors as they try to adjust to a new society. Despite governmental interventions such as the Swedish integration programme the findings indicate that the integration process in the labor market is complex. Refugees face significant barriers such as: a lack of individualized support; a lack of recognition of earlier qualifications; discrimination and structural barriers. The findings from this study deepen our understanding of refugees' integration process while also highlighting the importance of individualized and tailored support that is aligned with the refugees' needs.

Keywords

Integration, labor market, refugees, Sweden

Sammanfattning

I denna kvalitativa litteraturoversikt tolkar vi flyktingars upplevelser av inträdet på den svenska arbetsmarknaden genom en tematisk analys av empiriska studier, med fokus på de möjligheter och utmaningar de kan möta under processen. Vi undersöker nio artiklar publicerade i Sverige, där flyktingar har intervjuats om deras upplevelser. Resiliens och motivation bland flyktingar är förekommande faktorer när de försöker anpassa sig till ett nytt samhälle. Trots statliga insatser så som det svenska etableringsprogrammet visar resultaten på att integrationsprocessen på arbetsmarknaden är komplex där flyktingarna möter betydande hinder som brist på individuellt stöd; avsaknad av erkännande av tidigare kvalifikationer; diskriminering samt strukturella hinder. Resultaten från denna studie fördjupar vår förståelse av flyktingars integrationsprocess samtidigt som de belyser vikten av individanpassat och skräddarsytt stöd som är i linje med flyktingars behov.

Nyckelord

Arbetsmarknad, flyktingar, integration, Sverige

1. Inledning

En av de viktigaste aspekterna för flyktingars etablering i Sverige är arbetsmarknadsintegrationen där tillgång till arbete är förutom ekonomisk självständighet viktig för självbestämmande, utökade sociala nätverk, förbättrade språkkunskaper och större delaktighet i samhället (Regeringen, 2024). Den svenska arbetsmarknaden har höga inträdeskrav så som exempelvis höga språkkunskaper och kräver oftast arbetslivserfarenhet och arbetskompetens från länder där kvalifikationer går att validera i Sverige, vilket kan försvåra för flyktingar att etablera sig på arbetsmarknaden (Lundborg, 2013).

Det är av stor vikt att ta hänsyn till att flyktingar skiljer sig markant från andra migrantgrupper då de tvingas lämna sina hemländer under svåra omständigheter. Deras inträde i ett nytt land, ett nytt samhälle innefattar ett inträde på arbetsmarknaden som inte endast är baserad på deras kompetens eller arbetsmarknadens efterfrågan. Flyktingar är en utsatt målgrupp i samhället och står inför utmaningar i form av exempelvis juridiska, psykologiska och socioekonomiska hinder (Kaabel, 2018).

Det existerar befintlig forskning om flyktingars arbetsmarknadsintegration i Sverige i form av empiriska studier, som främst har fokuserat på statistiska analyser av arbetsmarknadsintegrationen. Det saknas dock litteraturoversikter med en kvalitativ ansats som sammanställer flyktingars egna upplevelser av arbetsmarknadsintegrationen i Sverige. Denna litteraturstudie kan i sin tur fylla denna kunskapslucka då den kan bidra med ökad kunskap och förståelse för flyktingars upplevelser av inträdet på den svenska arbetsmarknaden. Genom att lyfta flyktingars perspektiv i forskning kan man belysa faktorer som kan komma att påverka flyktingars inträde på den svenska arbetsmarknaden. Studier som utforskar flyktingars perspektiv kan identifiera faktorer som inte lyfts upp genom forskning som tar en annan utgångspunkt. Statliga insatser och det sociala arbetets stöd kan även eventuellt utvecklas och förbättras för att bättre möta flyktingars behov.

1.1 Syfte & frågeställningar

Syftet med denna litteraturstudie är att belysa vilka möjligheter och hinder som flyktingar identifierar vid inträdet på den svenska arbetsmarknaden samt lyfta deras upplevelser av det befintliga statliga stödet. Studien innefattar två frågeställningar som presenteras nedan:

1. Vilka faktorer beskriver flyktingar som främjande eller hindrande för deras integration på arbetsmarknaden?
2. Hur upplever flyktingar det statliga stödets roll för deras integration på arbetsmarknaden?

2. Bakgrund

Migration är en global företeelse med betydande inverkan på samhället och arbetsmarknaden. Människor har invandrat till Sverige av olika skäl där vissa har kommit för arbetsmarknadsrelaterade skäl, främst från nordiska länder eller EU/EES-området (Engdahl et al., 2022). Sverige har varit ett invandringsland sedan 1930-talet, fram till mitten av 1970-talet var det mest arbetsinvandring, men på senare år har krig och konflikter i världen varit den främsta anledningen till invandringen till Sverige (SCB, 2024). Denna förändring i migrationmönstret i Sverige har vidare lett till ett ökat behov av integrationsinsatser, särskilt vid inträdet på arbetsmarknaden.

När en individ flyttar till ett annat land tar denne med sig erfarenheter och kunskaper som kan vara mer eller mindre användbara i det nya samhället. Forskning har påvisat att dessa färdigheter ofta undervärderas i mottagarlandet i jämförelse med liknande kompetenser hos den inrikes födda befolkningen. Det är heller inte alltid möjligt att överföra tidigare kvalifikationer och yrkeserfarenheter mellan olika länder vilket kan leda till svårigheter och utmaningar. Detta leder ofta till sämre förutsättningar gällande anställningsmöjligheter, integration på arbetsmarknaden och ekonomisk stabilitet. Denna problematik är särskilt tydlig för flyktingar och deras anhöriga då deras migration inte är styrd av arbetsmarknadsmöjligheter. Utöver detta kan flyktingar möta andra svårigheter och utmaningar vid inträdet på arbetsmarknaden (Engdahl et al., 2022).

På grund av betydande utmaningar och svårigheter tar det ofta lång tid för flyktingar att etablera sig på arbetsmarknaden och bli långsiktigt självförsörjande. Befintligt statligt stöd som etableringsprogrammet styrs av Arbetsförmedlingen och syftar exempelvis till att underlätta och påskynda nyanlända flyktingars etablering i arbets- och samhällslivet (Regeringen, 2024). Programmen kombinerar exempelvis språkutbildning (SFI), praktik och yrkesvägledning för att påskynda integrationen (Arbetsförmedlingen, 2022). Trots dessa insatser möter många flyktingar betydande hinder som att deras språkkunskaper och yrkeskvalifikationer inte når upp till kraven på arbetsmarknaden (Regeringen, 2024). Statens insatser anses inte vara tillräckligt effektiva.

Flyktingars integration på arbetsmarknaden är en komplex process som påverkas av olika faktorer i form av individuella, strukturella och institutionella faktorer. Exempel på dessa

faktorer kan vara rättsliga begränsningar, bristande erkännande av tidigare kvalifikationer, språkbarriärer, upplevd diskriminering och begränsad tillgång till resurser. Integrationen på arbetsmarknaden har i sin tur en betydande roll för den övergripande integrationen i samhället. Befintligt statligt stöd så som etableringsprogram existerar för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden för flyktingar. Forskning har i sin tur påvisat att etableringsprogram kan både hjälpa och stjälpa där flyktingar uttryckt betydande möjligheter men även hinder (Lee et al., 2020).

2.1 Centrala begrepp

För att förstå flyktingars upplevelser av etableringen på arbetsmarknaden samt det statliga stödets roll i integrationsprocessen är det av vikt att klargöra centrala begrepp som används i arbetet. Begrepp som flykting, integration, etableringsprogram samt diskriminering är återkommande både i tidigare forskning och i vår analys.

2.1.1. Flykting

Begreppet flykting är ett etablerat begrepp som enligt FN:s flyktingkonvention från 1951 (UNHCR, 2010) står för en person som har tvingats lämna sitt hemland på grund av faktorer som väpnade konflikter, krig, våld eller rädsla för förföljelse. Rädsla för förföljelse kan innebära att personen riskerar att bli förföljd baserad på sin etnicitet, religion, tillhörighet till en social grupp eller dennes politiska övertygelse. Till skillnad från en migrant så befinner sig en flykting utanför sitt hemland för att denne inte kan eller vill återvända på grund av farliga risker för sitt liv. Begreppet migranter används däremot för människor som väljer att flytta, inte på grund av direkta hot för sina liv, utan för exempelvis anledningar så som ett bättre arbete eller en bättre utbildning. Begreppet flyktingar definieras och skyddas enligt internationell rätt där en av de mest grundläggande principerna är att de inte ska utvisas/skickas tillbaka till situationer där deras liv och frihet står på risk.

2.1.2 Integration

Integration beskrivs som en dynamisk, ömsesidig och långsiktig process där invandrare successivt etablerar sig i arbets- och samhällslivet, där de blir en del av samhällets institutioner och sociala strukturer. En framgångsrik integration förutsätter både att individen tillägnar sig de

kunskaper och resurser som krävs samt ett välkomnande samhälle som erbjuder rättigheter och möjligheter. En lyckad integration innebär jämlika möjligheter oberoende av individens bakgrund, där individens livschanser inte avgörs av dennes ursprung utan av dennes kompetens och ambitioner (Regeringen, 2024).

Enligt Ager & Strang (2008, s. 170, 184) innebär integration när det kommer till flyktingar en mångfacetterad process där de aktivt har sökt och fått skydd i ett nytt land och därmed anpassar sig utefter det nya samhällets lagar, normer och värderingar. Författarna menar att integration för flyktingar inte endast innebär ett aktivt deltagande från flyktingarna själva utan att det även krävs att lokalsamhället samarbetar tillsammans med och för målgruppen för att ledningsvis främja för ömsesidig anpassning, i hopp om att bygga ett välfungerande och inkluderande samhälle.

2.1.3 Etableringsprogram

Etableringsprogrammet är ett program som styrs av arbetsförmedlingen och syftar till att underlätta nyanländas etablering i det svenska samhället. Programmet erbjuder individuellt anpassade insatser och stöd, kombinerat med aktivt jobbsökande för att deltagarna ska så snabbt som möjligt lära sig det svenska språket, hitta arbete, bli självförsörjande och integreras i samhället. Olika myndigheter och aktörer så som arbetsförmedlingen, migrationsverket, försäkringskassan och skatteverket samverkar för att etableringsprogrammet ska fungera. Programmet riktar sig till personer mellan 20 och 65 år som nyligen har fått uppehållstillstånd som flykting, skyddsbehövande eller anhörig till någon i dessa grupper (Arbetsförmedlingen, u.å.).

2.1.4 Diskriminering

Begreppet diskriminering används när en person eller en grupp behandlas på ett orättvist sätt eller missgynnas på grund av faktorer så som etnicitet, religionstillhörighet, kön, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder (Diskrimineringsombudsmannen, 2025).

3. Tidigare forskning

I detta avsnitt presenteras den tidigare forskningen gällande flyktingars arbetsmarknadsintegration utifrån olika synsätt och perspektiv. Vi diskuterar främst generaliserade insatser, hur situationen kan upplevas genom socialarbetarens perspektiv samt ytterligare utmaningar och internationell forskning. Avslutningsvis lyfter vi studiens relevans till det sociala arbetet.

3.1 Generaliserade insatser

Wikström och Ahnlund (2018) belyser problematiken med att insatser inom etableringsprogrammet är alltför generella, enligt forskarna upplever målgruppen att åtgärderna som erbjuds inom etableringsprogrammet inte är tillräckliga. Bristen på en tydlig koppling till arbetsmarknaden anses vara ett av de största problemen, vilket försvårar etableringen på arbetsmarknaden. En bidragande orsak till detta är att etableringsinsatser som riktas till målgruppen utformas av myndigheterna själva och att deltagandet i dessa insatser är ett krav. Målgruppen upplever att detta gör att fokus på att komma i arbete hamnar i skymundan. För att säkerställa deltagandet är insatserna kopplade till ekonomiska sanktioner vid ogiltigt frånvaro, vilket ytterligare påverkar individernas upplevelse av programmet.

Abdullah (2017), doktorand i pedagogik, har i sin avhandling undersökt hur nyanlända flyktingar upplever det svenska etableringsprogrammet. Studien visar på att de nyanlända inte anser sig ha fått tillräckligt stöd för att underlätta deras etablering på arbetsmarknaden, svårigheter att få kontakt med sin handläggare anses som en av de främsta utmaningarna. Det framkommer också att insatserna inte upplevs vara individanpassade efter individens behov och kompetenser, utan tenderar att vara mer generaliserade och standardiserade. En framgångsrik etablering förutsätter att myndigheterna är mer tillgängliga och att det sker en förbättring gällande informationsöverföringen. Den största bristen i etableringsinsatserna bedöms vara att de styrs mer av regler och strukturer än av en vilja att tillvarata individens erfarenheter samt kunskaper.

Danneris (2016), doktorand i samhällsvetenskap, undersöker i sin studie hur arbetslösa invandrare uppfattar sin arbetssituation och hur det förändras över tid. Studien är baserad på 25

upprepade intervjuer samt observationer under en två års period. Studiens resultat visar på att handläggare ofta prioriterar generella insatser framför individanpassade stöd. Författaren menar att detta försvårar nyanländas etablering på arbetsmarknaden då varje person behöver stöd som är individuellt anpassade för en god etablering på arbetsmarknaden.

3.2 Genom socialarbetarens perspektiv

Vidare bekräftas ovanstående även av Larssons (2015) etnografiska studie som grundar sig i intervjuer samt observationer med socialarbetare som är verksamma på Arbetsförmedlingen eller andra verksamheter som stödjer nyanländas etablering. Studien visar på att handläggare inom etableringsprogrammet kämpar med tidsbrist och administrativa krav, vilket påverkar deras möjligheter att stödja nyanlända i deras integration. Deras arbete styrs av ett system där dokumentation och mätbara resultat prioriteras vilket begränsar deras möjligheter och handlingsutrymme. Handläggarna saknar stöd från chefer och politiker, som enligt dem har bristande insyn i det praktiska arbetet, vilket gör att deras synpunkter och förslag ofta ignoreras. Handläggare utvecklar olika strategier för att hantera dessa utmaningar, vissa justerar etableringsplaner eller undviker att rapportera frånvaro. Andra försöker fylla ut klienternas scheman med aktiviteter som inte alltid gynnar deras utveckling, för att uppfylla systemets krav. Dessa lösningar döljer dock de strukturella bristerna snarare än att åtgärda dem (Larsson, 2015). Studiens resultat visar på en administrativ börda som går före klientfokus, vilket kan riskera i att individer faller mellan stolarna. Mer individanpassade insatser är att föredra för att kunna förbättra nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

3.3 Ytterligare utmaningar och internationell forskning

Arwidson et al. (2016) genomförde en kvantitativ studie om nyanlända samt asylsökandes psykiska hälsa och levnadsvillkor i Sverige. Studien var baserad på enkätsvar från nyanlända syrier samt asylsökande från Syrien, Eritrea och Somalia. Resultaten visade att psykisk ohälsa samt bristande socialt stöd var något som många upplevde. Studiens resultat visade vidare på att traumatiska upplevelser som tortyr från hemlandet var vanligt förekommande, som därmed kunde öka risken för posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Detta kunde försvåra språkinläring samt fungera som ett hinder för dessa personer till att etablera sig i samhället. Författarna betonar vikten av psykologiskt stöd för att underlätta flyktingar och nyanländas integration i

samhället.

Bevelander & Irastorza (2014) identifierar ytterligare utmaningar för flyktingars arbetsmarknadsintegration så som den långa väntetiden vid asylsökandet, brist på effektiva språkkurser, svårigheter att få utländska utbildningar erkända samt diskriminering vid inträdet på arbetsmarknaden. Författarna bekräftar tidigare forskningens fynd gällande den långsamma arbetsmarknadsintegrationen för flyktingar och menar att vidare forskning gällande ytterligare arbetsmarknadsåtgärder för flyktingar är av stor vikt för att förbättra arbetsmarknadsintegrationen.

Vikten av att få sina tidigare kvalifikationer erkända bekräftas även av Tibajeve och Hellgren (2019) där de belyser hur flyktingar får lägre avkastning på utbildning från hemlandet än utbildning som förvärvats i värdlandet. Studien är baserad på nyanlända som fått sina utbildningar erkända mellan år 2007 och 2011, där det visas att erkännandet av tidigare kompetens är en avgörande faktor för integration, men att nuvarande system inte alltid tillgodoser individens behov och förutsättningar.

Genom internationell forskning har man ytterligare bekräftat att etablering på arbetsmarknaden för flyktingar är svår då de möter betydande hinder vilket leder till att det tar lång tid för arbetsmarknadsintegration. En studierapport har utförts i Danmark, Norge, Sverige, Tyskland och Nederländerna då länderna har liknande välfärdssystem. I studien har man även bekräftat att mottagning och integration för flyktingar är en utmaning där flyktingars etablering på arbetsmarknaden tar lång tid. I samtliga länder är sysselsättningen bland flyktingar låg de första åren men ökar gradvis efter ca 10–15 år. Man har även konstaterat att etableringen går saktare för kvinnor än för män. Några skillnader har identifierats så som att vissa av länderna erbjuder flyktingar att delta i integrationsprogram även innan de fått uppehållstillstånd för att underlätta och påskynda etableringsprocessen, vilket skiljer sig från Sverige. I Danmark, Nederländerna och Tyskland är språkundervisning obligatoriskt för att få ett permanent uppehållstillstånd, vilket inte ser likadant ut i Sverige och Norge. Tyskland och Nederländerna värdesätter även tidigare utbildning och kvalifikationer vilket kan anses vara underlättande för flyktingarna (Joyce, 2017). Detta är något som Sverige kan ta lärdom av då validering av tidigare kvalifikationer ofta är lång och byråkratisk och vid vissa omständigheter inte möjlig att genomföra.

3.4 Relevans till socialt arbete

Enligt Nationalencyklopedin (u.å.) syftar socialt arbete till att stödja utsatta grupper i samhället samt motverka orättvisor (Nationalencyklopedin, u.å.). Flyktingar i Sverige betraktas vara en utsatt och sårbar grupp, där många möter hinder vid inträdet på arbetsmarknaden, vilket påverkar deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället i stort. Det sociala arbetet bedrivs av olika myndigheter och aktörer och kommer i kontakt med flyktingar vilket innebär att de har en nyckelroll i att stödja och vägleda flyktingar i deras etableringsprocess. Deras insatser syftar till att underlätta inträdet på arbetsmarknaden och ge flyktingar förutsättningar att lyckas i arbetslivet. Socialt arbete spelar en stor roll i denna process genom att erbjuda vägledning, stöd och insatser som främjar integrationen. Socialarbetare kan bidra till att stärka flyktingars möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden, genom att utforma individanpassade insatser, öka tillgängligheten till information och stöd samt arbeta för att motverka diskriminering och hinder på arbetsmarknaden.

Detta forskningsområde är vidare särskilt relevant för socialt arbete, vars målsättning för exempelvis ekonomiskt bistånd ofta är att ge insatser och stöd för att öka möjligheterna att få ett arbete (Socialstyrelsen, 2021). För att flyktingar ska kunna integreras behövs det insatser från samhällets sida, från flera aktörer på flera nivåer och inom flera samhällsområden för att möjliggöra den enskildes integration (Regeringen, 2024). Vissa personer kan behöva stöd med annat innan ett arbete kan vara aktuellt och vilka insatser som är framgångsrika varierar för olika grupper. Forskning visar att arbetsmarknadsinsatser parallellt med annat socialt stöd kan vara en framgångsfaktor för en lyckad etablering (Socialstyrelsen, 2021). Denna litteraturstudie kan bidra med ökad kunskap och förståelse för flyktingars egna upplevelser av inträdet på den svenska arbetsmarknaden. Genom att lyfta flyktingarnas perspektiv i forskningen kan statliga insatser och det sociala arbetets stöd utvecklas och förbättras för att bättre möta deras behov.

4. Teori

I detta avsnitt presenteras de teoretiska utgångspunkter och perspektiv som har valts för studien och dennes relevans. De teorier vi använder oss av är intersektionalitet och Pierre Bourdieus kapitalteori.

4.1 Intersektionalitet

Denna teori anses vara lämplig till vår studie då vi är intresserade av att undersöka vilka möjligheter och hinder som flyktingar möter vid inträdet på arbetsmarknaden.

Intersektionalitetens relevans för vår studie innebär att vi i vår undersökning kan få en djupare förståelse för hur olika maktstrukturer och maktordningar har en påverkan på individers möjligheter och position i samhället.

Mattsson (2015) och Payne (2015) definierar intersektionalitet som en analysram som belyser skärningspunkten mellan olika sociala kategorier och maktstrukturer i samhället.

Intersektionalitet handlar om att göra en komplex och dynamisk analys av hur olika maktstrukturer och kategorier vävs samman och påverkar varandra. Centrala kategorier för den intersektionella analysen är kön, sexualitet, klass och etnicitet. Teorin syftar till att förklara hur dessa kategorier inte verkar isolerat för individen, utan samspelar och har en påverkan på varandra. Utgångspunkten är att samspelet mellan dem bidrar till att konstruera ojämlikhet.

Mattsson (2015) menar att arbetsmarknaden bär komplexitet i förhållande till etnicitet och kön, där den intersektionella analysen kan ge en förståelse för vad det exempelvis innebär att vara svensk, invandrare, man och kvinna i det svenska arbetslivet. En viktig aspekt som är centralt för intersektionalitet är idén om samhällseliga maktstrukturer, där normer och värderingar i samhället skapar grupper och kategorier som är hierarkiska i förhållande till varandra (Mattsson, 2015). Vissa grupper värderas högre än andra grupper, dessa maktstrukturer ligger "utanför" oss och verkar på en övergripande och strukturell nivå i samhället, samtidigt som de bärs upp av oss, genom våra institutioner, vårt agerande, våra värderingar och tankar. Det gör också att vi genom vårt agerande och våra val kan påverka dem.

Enligt Payne (2015) uppstår denna skärningspunkt för människor som upplever multipla former av förtryck på grund av exempelvis etnisk bakgrund, ålder, genus, funktionsnedsättning och

andra typer av diskriminering och menar att det inte går att prioritera någon form av de nämnda förtrycken. Olika exempel på förtryck är inte heller additiva; vilket innebär att man inte blir mer förtryckt desto fler former av förtryck man upplever. Det viktiga är att förstå hur dessa former av förtryck samverkar och påverkar varandra i varje enskild situation utifrån sin kontext. De sociala omständigheterna och de enskilda upplevelserna och erfarenheterna för de människor som är utsatta och förtryckta får varierande konsekvenser (Payne, 2015). Den intersektionella analysen undersöker hur ojämlikhet och diskriminering skapas samt hur faktorer som etnicitet, kön och ålder kan förstås som en del i det komplexa samspelet mellan olika kategorier.

4.2 Pierre Bourdieus kapitalformer

Vi har valt Pierre Bourdieus kapitalteori då vi anser att med stöd av teorin kan förstå flyktingars position på den svenska arbetsmarknaden och hur tillgång till olika kapitalformer har för betydelse för deras möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Utifrån flyktingars kapitalinnehav kan vi få en djupare förståelse för deras förutsättningar och upplevelser av främjande och hindrande faktorer vid inträdet på arbetsmarknaden.

Sociologen Pierre Bourdieu (1986) utvecklade en teori om olika kapitalformer som påverkar en individs ställning i samhället. Dessa kapitalformer är ekonomiskt, kulturellt, socialt och symboliskt kapital. Bourdieu menar att de samverkar och påverkar individens handlingsutrymme och möjligheter i samhället (Bourdieu, 1986). Det ekonomiska kapitalet behandlas inte i denna studie för att det inte anses vara relevant för att förstå och tolka resultaten från de valda artiklarna. Fokus ligger i stället på kulturellt, socialt och symboliskt kapital för att förstå hur kulturella exempelvis kvalifikationer, symboliskt status samt sociala nätverk har för betydelse för flyktingars arbetsmarknadsintegration.

Kulturellt kapital avser individens kvalifikationer, kunskap och meriter, vilket ger denne förmåga att tolka och förstå kulturella uttryck och normer. Bourdieu (1986) identifierar tre former av kulturellt kapital. Det förkroppsligade kapitalet handlar om individens inlärd beteenden, normer och värderingar, vilka förvärfvas genom socialisation i familj och samhälle. Det objektiverade kapitalet avser materiella föremål med kulturellt värde, såsom konstverk, böcker och musikinstrument. Det institutionaliserade kapitalet utgörs av officiella erkännanden av kompetens, exempelvis genom betyg och akademiska titlar. Det kulturella kapitalet är en kapitalform som inte kan överföras direkt genom köp eller arv som pengar eller egendom, men

det påverkas samtidigt av sociala och historiska förhållanden där det förvärvas. Det kulturella kapitalet skapar sociala hierarkier eftersom det ofta förmedlas subtielt genom uppväxtmiljön och kan fungera som symboliskt kapital, det vill säga en form av makt som ofta inte erkänns som sådana. Det kulturella kapitalet kan vara svåråtkomlig för vissa samhällsgrupper eftersom det kräver, personliga ansträngningar, tid och resurser att förvärva. Kulturell kapital överförs ofta mellan generationer och har en påverkan på individens möjligheter att uppnå social framgång (Bourdieu, 1986).

Socialt kapital avser de resurser en individ har tillgång till genom sina sociala nätverk som bygger på ömsesidiga relationer och erkännande inom en grupp, vilket kan ge denne fördelar i olika sammanhang, status, högt värde och makt. Detta inkluderar kontakter inom familj, arbetsliv, vänskrets och andra sociala sammanhang som kan bidra till status och inflytande. Mängden av det sociala kapitalet en individ har beror på nätverkets storlek och kvalitet. För att upprätthålla samt stärka sitt sociala kapital krävs kontinuerlig investering i sociala relationer, till exempel genom att aktivt delta i nätverk och skapa ömsesidiga förpliktelser. Det sociala kapitalet påverkar och påverkas av andra kapitalformer, genom sociala relationer kan dessa kapitalformer förstärka varandra, vilket gör att socialt kapital fungerar som en förstärkare av det kapital en individ redan har. Socialt kapital kan skapa både materiella och symboliska fördelar (Bourdieu, 1986). Detta innebär att ha rätt kontakter kan exempelvis underlätta för en individ att få ett jobb.

Broady (1990) beskriver att socialt kapital kan innebära en maktdimension där vissa individer eller grupper får mer inflytande. Socialt kapital är både en resurs och en struktur som påverkar individers och grupperns möjligheter i samhället. Det sociala kapitalet räknas som en underavdelning till det symboliska kapitalet, eftersom den skiljer sig från andra kapitalformer och kan inte samlas in på samma sätt. Det är i stället knutet till relationer som individer har inom en grupp, där varje person har sin specifika position, med sina uppsamlade kulturella och ekonomiska kapital. Dessa relationer inom gruppen skapar och upprätthåller kontaktnät som tillsammans kan utgöra tillgångar och resurser som gruppens alla medlemmar kan dra fördel av.

Symboliskt kapital kan förstås som den status, pålitlighet och sociala erkännande en individ besitter, vilket ger denne makt och inflytande. Bourdieu (1995) menar att symboliskt kapital snarare är en egenskap hos de övriga kapitalformerna än en självständig kategori. Olika

kapitalformer som ekonomiskt, kulturellt och socialt kapital förvandlas till symboliskt kapital när de uppfattas, igenkänns och tillskrivs ett värde. Detta kan vara en individs utbildning, yrke eller särskilda egenskaper som tillskrivs högt värde av samhället. Symboliskt kapital påverkar individens möjligheter att uppnå respekt och erkännande inom olika sociala fält eftersom den grundas i sociala normer och värderingar (Bourdieu, 1995). Broady (1990) beskriver det symboliska kapitalet som det som igenkänns och erkänns som hedervärda, sannfärdiga och överlägsna, vilket kan vara vissa människor, institutioner, examina, titlar, konstverk, vetenskapliga arbeten, aktning eller prestige. Detta erkännande är ingen individuell angelägenhet, utan den vilar snarare på gruppens trosföreställningar (Broady, 1990). Symboliskt kapital definieras här som det som av sociala grupper igenkänns som värdefullt.

5. Metod

I denna del presenteras det metodologiska tillvägagångssättet som använts i vår studie. Vi presenterar studiens design, inklusions- och exklusionskriterier, sökstrategi, relevansgranskning, värdering av publikationernas kvalitet, dataextraktion, syntetiseringsmetod, validitet, reliabilitet och överförbarhet samt etiska överväganden.

5.1 Design

I denna studie genomförs en litteraturöversikt i form av en scoping review utifrån Arksey och O'Malleys (2005) ramverk. En litteraturöversikt syftar till att sammanställa befintlig forskning inom ett specifikt område för att beskriva det aktuella kunskapsläget eller motivera framtida empiriska studier. Syftet med en scoping review är att ge en bred översikt av forskningsläget inom ett valt område och kan fungera som ett underlag för att avgöra huruvida en systematisk litteraturstudie är genomförbar. Enligt Arksey och O'Malley bestäms studiens inklusions- och exklusionskriterier under tiden studien genomförs, vilket innebär att dessa med tiden kan komma att ändras.

Enligt Arksey och O'Malleys (2005) ramverk innebär det första steget att identifiera och fastställa forskningsfrågan, vilket ger en vägledning för sökstrategin. Det är viktigt att tydligt definiera relevanta aspekter av frågan eftersom detta påverkar sökstrategin. Inledningsvis rekommenderas ett brett angreppssätt för att säkerställa en heltäckande kartläggning av forskningsområdet. Beslut om hur omfattningen ska avgränsas kan fattas i ett senare skede när en bättre förståelse av forskningsfältets storlek har uppnåtts, detta för att minska risken för att missa relevanta artiklar.

5.2 Inklusions/exklusionskriterier

Studiens syfte samt forskningsfrågor har varit vägledande för samtliga metodologiska val, därav har inklusions- och exklusionskriterier formulerats redan i ett tidigt skede. Kriterierna har dock under studiens gång reviderats och anpassats i takt med att sökstrategin utvecklades. Vi har utgått från ramverket PEO (Population = flyktingar i Sverige, Exposure = integration på den svenska arbetsmarknaden, Outcome = upplevelser, möjligheter, hinder). För denna studie har vi valt att endast inkludera artiklar från Sverige då vi är intresserade av den svenska kontexten och flyktingars upplevelser av arbetsmarknaden kan variera globalt. De inkluderade

artiklarna ska behandla flyktingars upplevelser av den svenska arbetsmarknaden. Exklusionskriterier har formulerats för att avgränsa sökningen till studiens specifika syfte. Eftersom studien syftar till att lyfta fram flyktingars upplevelser har vi valt att exkludera kvantitativa studier. Inklusions- och exklusionskriterierna för vår litteraturöversikt presenteras i tabellen nedan:

Tabell 1

Inklusions- och exklusionskriterier för litteraturöversikten

Inklusionskriterier	Exklusionskriterier
Artiklar som berör flyktingar i Sverige	Ej peer-reviewed
Engelska studier	Empiriska studier endast med kvantitativ ansats
Empiriska studier med kvalitativ ansats	Empiriska studier som ej behandlar flyktingars arbetsmarknadsintegration
Empiriska studier som behandlar flyktingars arbetsmarknadsintegration	Empiriska studier som ej utgår från flyktingars perspektiv
Flyktingar mellan 18–65 år	Flyktingar under 18 år
Peer-reviewed	Flyktingar över 65 år
Publikationsår 2010–2025	Icke-empiriska studier
Studier genomförda i Sverige	

5.3 Sökstrategi

Enligt Arksey och O'Malley (2005) är det andra steget att identifiera relevant litteratur över det området som skall undersökas. Det är viktigt att utveckla en plan för vart man ska söka, vilka söktermer som ska användas, vilka källor som ska inkluderas, vilken tidsperiod som ska täckas och vilket språk som är aktuellt. Det är viktigt att göra en bred sökning (Arksey & O'Malley, 2005). Det har i första hand genomförts testsökningar i flera av högskolan Dalarnas databaser och med olika sökord för att få fram de mest relevanta resultaten. Efter testsökningarna genomfördes ett möte med en av högskolan Dalarnas bibliotekarie som gav råd om vilka databaser och sökord som var mest lämpliga att använda. Därefter fastställdes de slutliga sökorden och databaserna. Sökning har genomförts i fem olika databaser; Scopus, Swepub, PsycInfo, Sociology database och Web of Science. Dessa databaser ansågs vara av mest relevans för studiens syfte och forskningsfrågor. Sökorden som har använts är:

“migrants”, “refugees”, “labor market”, “Sweden”, “integration”. Dessa nyckelord kombinerades med operatörer OR och AND för att sammanfoga och avgränsa sökresultatet. Till exempel gjordes en sökning i databasen Scopus på följande sätt: (Migrant* OR Refugees*) AND "labor market" AND integration AND Sweden; vilket gav 171 sökträffar. Ett annat exempel är en sökning som gjordes i databasen Web of Science med sökorden: (Migrants OR Refugees) AND “labor market” AND Sweden; som gav 299 träffar.

5.4 Relevansgranskning

Det tredje steget enligt Arksey och O’Malley (2005) är urvalet av relevanta studier som görs med hjälp av tydligt definierade inklusions-och exklusionskriterier. Dessa kriterier baseras på forskningsfrågans specifika fokus och med den ökade kunskapen om ämnet som erhålls genom att läsa studierna (Arksey & O’Malley, 2005). För att bedöma artiklarnas relevans har författarna först läst och granskat artiklarnas titlar och abstracts. När det inte var tydligt om en artikel var relevant utifrån artikelns abstract genomfördes en fullständig läsning för att identifiera och säkerställa att den stämde överens med studies relevans. Sökningsmetodiken samt valet av artiklar presenteras genom PRISMA-flow chart (se figur 1.).

5.5 Värdering av publikationernas kvalitet

Arksey och O’Malley (2005) uppger att en kvalitetsbedömning inom en scoping review inte är nödvändig (Arksey & O’Malley, 2005). Trots detta valde vi att genomföra en kvalitetsvärdering av de nio inkluderade artiklarna, för att systematiskt bedöma publikationskvaliteten och minimera risken för snedvridning.

Artiklarna kvalitetsgranskades individuellt utifrån Statens beredning för medicinsk och social utvärderings (SBU) granskningsmall för kvalitativa studier, där GRADE CERQual ramverket applicerades. Granskningsmallen kommer även med en manual i form av en PDF-fil där varje del i granskningsmallen förklaras för att minimera risken för missförståelse och otydligheter (SBU, 2022). Därefter diskuterades resultatet från de två oberoende granskningarna gemensamt och resulterade i en slutlig bedömning. Det gjordes ytterligare en gemensam granskning för de bedömningar som inte överensstämde helt mellan de två granskarna. Enligt SBU (2022) bedömdes studierna utifrån fem centrala kriterier: ett tydligt syfte, en redovisad metod, ett lämpligt urval, en tydlig och lämplig analys och forskarens bakgrund och oberoende ställning (SBU, 2022). Studien klassificerades vara av hög kvalitet om alla

ovanstående delar presenterades tydligt, om någon av dessa delar inte presenterades tydligt klassificerades studien vara av medelhög kvalitet. Studien bedömdes ha låg kvalitet om flera områden hade betydande brister. Fem av våra artiklar bedömdes vara av hög kvalitet och de resterande fyra bedömdes vara av medelhög kvalitet.

5.6 Dataextraktion

Det fjärde steget i Arksey och O'Malleys (2005) ramverk är att välja ut vilken information som ska plockas ut från litteraturen (Arksey & O'Malley, 2005). Data som extraherades från de valde artiklarna till studien är data som ansågs vara av relevans för syftet och frågeställningarna. I enlighet med Arksey och O'Malleys ramverk identifierades och dokumenterades relevanta data som författare, publikationsår, urval, syfte, forskningsmetod samt huvudsakliga resultat (se tabell 1.). Endast den information som var relevant för studiens syfte och forskningsfrågor inkluderades i tabellens resultatcolumn.

5.7 Syntetiseringsmetod

Det femte och sista steget i Arksey och O'Malleys (2005) ramverk är sammanfattning, analys och rapportering av de insamlade publikationerna. Fokuset ligger främst på att identifiera teman och eventuella kunskapsluckor där syftet är att ge en tydlig och strukturerad översikt över det befintliga kunskapsläget samt en analyserande och djupgående tolkning av resultaten (Arksey & O'Malley, 2005). Författarna för denna litteraturöversikt har valt att använda sig av en tematisk analys som syntetiseringsmetod med hjälp av riktlinjer framförda av Braun och Clarke (2006).

Braun och Clarke (2006) har delat upp utförandet av en tematisk analys i sex olika steg där det första steget handlar om att bekanta sig med materialet som författarna samlat in. Det innebär att författarna bör läsa igenom materialet noggrant för att eventuellt identifiera olika mönster. Det andra steget handlar om att generera koder vilket innebär att författarna bör systematiskt koda relevanta delar av den data som är insamlad. Det tredje steget handlar om att söka efter teman där författarnas uppgift blir att identifiera teman genom att gruppera koder och kategorisera koderna i utvalda teman. Det fjärde steget handlar om att granska teman genom att gå tillbaka till det ursprungliga materialet och kontrollera de utvalda teman mot publikationernas resultat för att säkerställa att datan överensstämmer. I det femte steget bör författarna namnge och definiera teman på ett tydligt och beskrivande sätt som stämmer

överens med relevansen för forskningsfrågan. Det sjätte och sista steget handlar om presentationen av analys och resultat genom att illustrera och presentera teman med exempelvis citat och beskrivningar. Analysen ska presenteras i relation till relevant teori och/eller tidigare forskning (Braun & Clarke, 2006).

För utförandet av den tematiska analysen valde vi att enskilt sitta med samtliga inkluderade artiklar för att läsa igenom dem var för sig. Vi markerade därefter meningar och stycken som ansågs vara relevanta för litteraturstudien i relation till syfte och forskningsfrågor. Därefter gick vi igenom de meningar och stycken som tolkades som relevanta för att identifiera eventuella mönster tillsammans. Efter identifiering av mönster kodades de markerade delarna in i olika teman/kategorier.

5.8 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Larsen (2018) betonar att begreppen validitet och reliabilitet är centrala aspekter inom samhällsvetenskaplig forskning. Validitet är ett begrepp som används för att säkerställa att en studie mäter det den avser att mäta, vilket innebär att forskaren/författaren bör säkerställa att den insamlade datan är relevant och tillräcklig för att täcka syfte och forskningsfrågor i en studie för att i sin tur kunna dra korrekta och relevanta slutsatser. Om materialet och/eller den insamlade datan är bristfällig kan detta påverka validiteten negativt vilket därmed minskar studiens trovärdighet (Larsen, 2018). I denna studie har vi tagit hänsyn till validiteten genom att använda oss av en systematisk sökstrategi med hjälp av tydliga inklusions- och exklusionskriterier, använt etablerade och legitima databaser samt kritiskt granskat de utvalda publikationerna genom en kvalitetsgranskning.

Larsen (2018) lyfter vidare att reliabilitet handlar om studiens tillförlitlighet. Det innebär att studiens resultat ska kunna upprepas och vara jämförbara under liknande förhållanden vid ett annat tillfälle. Vid hög reliabilitet innebär att en studie ger samma eller väldigt liknande resultat vid flera mätningar under liknande omständigheter. Det är viktigt att ta hänsyn till både reliabilitet och validitet genom hela forskningsprocessen (Larsen, 2018). Vi har i denna studie valt att vara transparenta och tydliga vid metodologin och sökstrategin för att så gott som möjligt kunna främja för studiens reliabilitet. Vi har även tagit hänsyn till interbedömarreliabiliteten och enskilt granskat de utvalda studierna och dess resultat för att säkerställa att litteraturoversiktens resultat inte påverkas av en enskild forskares/författares tolkningar.

Thornberg och Fejes (2019) belyser att man ofta talar om överförbarhet snarare än generaliserbarhet. Generaliserbarhet eller överförbarhet i kvalitativ forskning handlar om att skapa förståelse ur ett större perspektiv och kunna dra breda slutsatser utifrån ett representativt urval. På så sätt menar författarna att man kan överföra resultat till andra sammanhang på ett sätt som stämmer överens med verkligheten. Det handlar även om att applicera korrekta och relevanta teorier och teoretiska begrepp som kan vara av värde för att förstå liknande fenomen i andra grupper eller miljöer. Om resultat från en studie kan generaliseras eller anses ha god överförbarhet, så kan det användas för att djupare förstå beteenden, upplevelser samt andra insikter i en bredare kontext.

Eftersom vår studie utformar sig i en litteraturöversikt med en kvalitativ ansats har vi så gott som möjligt använt oss av ett bredare urval. Vi har vidare tolkat resultaten i relation till sin kontext med hjälp av relevanta teorier och teoretiska begrepp samt presenterat urvalet, metodologin och sökstrategin med en transparens.

5.9 Etiska överväganden

Eftersom vår studie är en litteraturöversikt, där inga egna forskningsdeltagaren ingår har vi i stället valt att granska de utvalda artiklarna som ingår i vår studie utifrån de forskningsetiska principerna. Enligt Bryman (2018) innefattar dessa informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Informationskravet innebär att deltagarna ska få tydlig information om studiens syfte. Samtyckeskravet innebär att deltagarna har rätt till att bestämma om de vill medverka i forskningen. Konfidentialitetskravet syftar till att skydda deltagarnas personuppgifter samt säkerställa att obehöriga inte får tillgång till dem. Nyttjandekravet innebär att insamlade uppgifter om deltagarna endast får användas för forskningsändamål (Bryman, 2018). Majoriteten av våra inkluderade artiklar har beskrivit sina etiska ställningstaganden tydligt, i vissa fall saknas det en del information i studierna så som hur de har säkerställt att deltagarna har fått tillräckligt med information gällande studiens syfte samt nyttjandekravet. Det framkommer att tre av de inkluderade artiklarna har fått godkännande från den etiska kommittén (se bilaga 2.).

En annan central etisk aspekt vid litteraturstudier är att redovisa samtliga inkluderade artiklar samt att presentera alla resultat, att redovisa samtliga studier och lyfta fram både stödjande

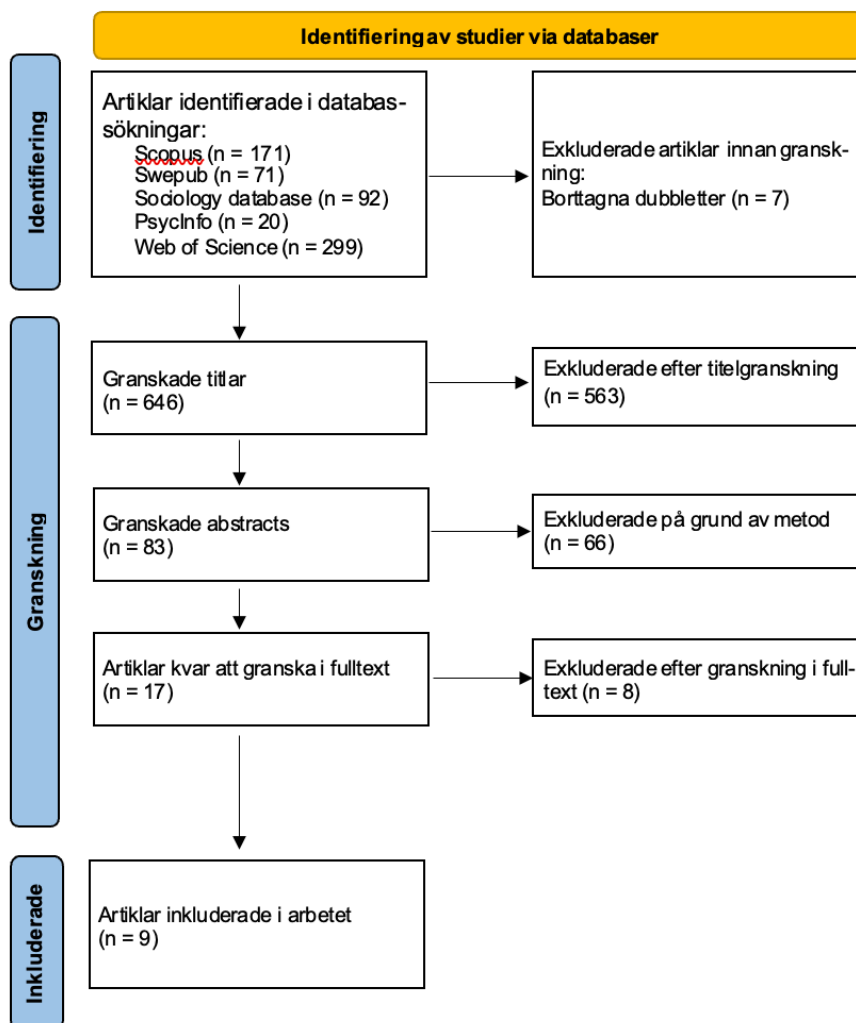
och icke-stödjande resultat, oavsett om de stödjer ens egna åsikter eller inte (Forsberg & Wengström, 2015). Eftersom objektiviteten är avgörande både vid urvalet av artiklar och i framställningen av resultatet, har vi varit noggranna med att återge resultaten så som de presenteras i de inkluderade studierna, utan att påverkas av egna förutfattade meningar.

6. Resultat

I detta avsnitt presenteras resultaten av denna studie som syftar till att tolka flyktingars upplevelser. Litteratursökningen genomfördes i fem databaser som resulterade i 9 inkluderade vetenskapliga artiklar. Genom en tematisk analys har studiens inkluderade artiklar syntetiserats i teman (se tabell 3), där 4 huvudteman med 12 underteman identifierats. De 9 inkluderade artiklarna och dess egenskaper i form av författare, publiceringsår, urval, metod, huvudsakligt resultat samt kvalitetsgrad presenteras i tabell 2. Vi börjar avsnittet med att presentera vårt tillvägagångssätt för att samla in resultat genom att illustrera sökprocessen i ett flödesschema genom PRISMA-flow chart (se figur 1.).

Figur 1.

PRISMA-flow chart: identifiering och inkludering av studier genom de fem utvalda databaserna

6.1 Litteratursökning

De nio utvalda vetenskapliga artiklarna och dess egenskaper presenteras nedan i tabell 2. Matrisen presenterar artiklarnas författare, publikationsår, syfte, metod, urval, resultat samt kvalitetsgrad. Samtliga studier i artiklarna är genomförda i Sverige med en kvalitativ design. De inkluderade studierna är genomförda med varierande intervjumetoder, såsom semi-strukturerade intervjuer, djupintervjuer, open-end intervjuer, innehållsanalys samt observationer. Artiklarna i denna litteraturöversikt har genomgått en kvalitetsgranskning, där samtliga artiklar erhöll antingen hög eller medelhög kvalitet enligt SBU:s granskningsmall (se bilaga 1). Den extraherade data samt vår kvalitetsbedömning av artiklarna som ingår i vår studie redovisas i tabell 2.

Tabell 2

Artikelmatris och kvalitetsbedömning

Författare, År	Syfte	Design & Metod	Population/Urval	Resultat	Kvalitet
Abdelhady & Al Ariss, 2022	Att undersöka hur syriska flyktingar använder olika former av kapital för att få tillgång till arbetsmarknaden och återuppbygga sina karriärer.	Kvalitativa djupgående öppna intervjuer	Syriska flyktingar (n = 25, 14 män och 11 kvinnor) mellan 23 - 38 år med uppehållstillstånd som anlände till Sverige mellan 2012 - 2015. En oral history-metod användes Snöbollsurval, studenter, NGO-anställda och yrkesverksamma	Många upplevde att etableringsprogrammet gav viktiga resurser, men att det var byråkratiskt och ibland för generellt för att möta individuella behov. Att få sina examina erkända och språkbarriärer var stora utmaningar, vilket gjorde det svårt att återgå till tidigare yrkesroller. Sociala nätverk upplevdes som viktigt för att få jobb.	Hög
Bucken-Knapp, Fakhri & Spehar,	Studien strävar efter att identifiera de hinder som	Kvalitativa Semi-strukturerade intervjuer	Syriska flyktingar (n =60, 30 män och 30 kvinnor) som anlände till	Flyktingarna upplevde att språkkunskaper är avgörande för integration, många upplever att	Hög

2018	flyktingar upplever inom integrationspro- grammen och hur de ser på programmets utformning samt effektivitet.		Sverige efter 2014. Snöbollsurval och platsbaserad intervjumetod, särskilt i språkskolor. Intevjuer hölls på arabiska.	språkutbildningen har brister. Validering av utbildningskvalifikationer ses som en stor utmaning, bristande erkännande av tidigare erfarenheter och långa väntetider försvårar arbetsmarknadsinträdet. Flyktingar upplever att myndigheterna försöker stödja integrationen men att byråkratin är långsam och komplex.	
Carlbaum, 2021	Att undersöka hur flyktingkvinnor etablerar sig på den svenska arbetsmarknaden i glesbygds- områden.	Fält- anteckningar och obser- vationer från besök på kommunala och lokala lärocentrum (SFI). Kvalitativa semi- strukturerade intervjuer	Flyktingar, kvinnor (n = 20) från mellanöstern och Afrika, mellan 20–50 år Lärocentrums personal (SFI- personal) (n = 13)	Kvinnorna upplever att deras erfarenheter, utbildning och kompetenser påverkar deras förutsättningar att möta den svenska arbetsmarknadens krav. Kvinnorna upplever några möjligheter beroende på deras kultur, etnicitet och feminina egenskaper samtidigt som de upplever hinder.	Medelhög
Lilja, Li Kuster & Trygged, 2025	Att undersöka hur flyktingar upplever deras erfarenheter av mötet med Arbets- förmedlingen och jobbsökandet efter etablerings- processen i	Kvalitativa semi- strukturerade intervjuer	Flyktingar med låg utbildning (n = 23, 17 kvinnor och 6 män) från Afghanistan, Eritrea, Etiopien, Somalia, Sudan, Syrien och Turkiet Rekryterades genom SFI från tre	Flyktingarna upplevde brist på individanpassat stöd vilket riskerar i att de blev passiva arbetssökare vilket i sin tur ökade risken för dem att hamna längre bort från arbetsmarknaden. Flyktingarna upplevde även klassificering utifrån kön där männen fick	Medelhög

	Sverige.		olika städer i Gävleborgs-regionen	arbetsrelaterade aktiviteter och kvinnor hänvisades till språk- och hantverkskurser vilket upplevdes som en begränsning.	
Mozetic, 2022	Att undersöka hur högutbildade flyktingar upplever etableringsprogrammets roll för deras möjligheter att komma in på arbetsmarknaden i Oslo, Malmö och Munich.	Kvalitativa semi-strukturerade intervjuer	Högutbildade flyktingar (n = 41, 31 män och 10 kvinnor) från länder i mellanöstern, mellan 24–56 år	Flyktingarna upplever att etableringsprogrammen har både för- och nackdelar för inträdet på arbetsmarknaden. De möjliggör stöd gällande språket men anses inte vara tillräckligt individanpassade för de högutbildade flyktingarna då de upplever att exempelvis byråkratiska hinder och fokus på lågkvalificerade jobb leder till att deras tidigare akademiska kunskaper undervärderas.	Medelhög
Povr-zanovic Frykman, 2012	Studien undersöker bosniska flyktingars individuella arbetslivserfarenheter i Sverige. Den lyfter fram individens perspektiv för att förstå integrationsprocessen.	Kvalitativa djup-intervjuer med en livshistorisk intervju-metod	Bosniska flyktingar (n = 35) som anlände till Sverige under tidigt 1990-tal. Inkluderade både kvotflyktingar och asylsökande	Studien visar att bosniska flyktingars integration på den svenska arbetsmarknaden präglas av en kombination av individuella ansträngningar och slumpmässiga processer snarare än enbart stöd från offentliga institutioner. Många upplevde brist på erkännande av sina yrkeskompetenser som försvårade deras etablering. Trauman och psykisk ohälsa försvårade också deras	Medelhög

				möjligheter till arbete, samtidigt som sociala kontakter spelade en viktig roll för att hitta arbete.	
Spehar, 2021	Att förstå de utmaningar som flyktingkvinnor möter vid integration på den svenska arbetsmarknaden. Studien belyser hur kvinnorna uppfattar de institutioner och program som är avsedda att stödja deras integration.	Kvalitativa semi – strukturerade djup-intervjuer	Flyktingkvinnor (n = 26) som deltog i eller hade genomgått det tvååriga etableringsprogrammet. Snöbollsurval med hjälp av myndigheter och frivilligorganisationer. Kvinnor från Syrien, Irak, Somalia, Afghanistan och Palestina. Varierande utbildningsbakgrund, mellan 26–57 år	Flyktingkvinnor upplevde brist på institutionellt stöd, många kände att arbetsförmedlingen inte engagerade sig tillräckligt och hade orealistiska förväntningar. Kvinnor upplevde svårigheter med att “börja om” i Sverige, de upplevde att deras kompetens inte erkändes ofta på grund av stereotyper och fördomar, särskilt för de som bar slöja. De upplevde att jämställdhetsaspekter inte implementerades effektivt i integrationspolitiken och att handläggarnas attityder påverkade de negativt.	Hög
Svensson, 2023	Att kritiskt granska tidigare flyktingars upplevelser av social inkludering vid inträdet på den svenska arbetsmarknaden.	Kvalitativa semi-strukturerade intervjuer Öppna frågor	Tidigare flyktingar (n = 56) från Afghanistan, Palestina, Rohingya området, Syrien, Eritrea samt andra länder från mellanöstern och Afrika Språklärare och	Flyktingarna upplever att narrativet om social inkludering inte stämmer överens med verkligheten. Flyktingarna upplever att trots försök till att anpassa sig och etablera sig på arbetsmarknaden möter de strukturella hinder som diskriminering, exkludering och byråkratiska hinder.	Hög

mentorer (n = 14)
 Personer som
 arbetar med
 flykting-
 mottagning
 (n = 15)

<p>Wik- ström & Ahnlund, 2018</p>	<p>Att undersöka hur arbetsstrategier påverkar de aktiviteter som flyktingar deltar i samt hur arbetsförmedlare och flyktingar upplever den roll som aktivering spelar i flyktingarnas integrations- processer.</p>	<p>Kvalitativa semi - strukturerade intervjuer med flyktingar och innehålls- analys av individuella handlings- planer</p>	<p>Flyktingar (n = 30, 12 kvinnor och 18 män) i fyra städer inom tre regioner i Sverige. Intervjuarna valdes ut från listor tillhandhållna av arbetsförmedlare (EOs) och socialarbetare. Urvalet omfattande variationer i ålder, tidigare arbetslivs- erfarenheter och utbildnings- bakgrund Studien omfattade 25 individuella handlingsplaner sammanlagt omfattade dokument på 425 sidor.</p>	<p>Flyktingar upplevde arbetsmarknadsdeltagandet som nyckeln till integration, men kände att deltagandet var villkorat och styrt snarare än frivilligt. De upplevde omfattande kontroll, krav på ansvar för sin egen anställningsbarhet och brist på individanpassat stöd. Många placerades i meningslösa aktiviteter och kände stress över att ständigt behöva vara aktiva, även vid hälsoproblem. De upplevde att programmen skapade ofta mer press och marginalisering än faktisk inkludering.</p>	<p>Hög</p>
---	---	---	--	---	------------

6.2 Tematisk analys

I följande avsnitt redovisas de teman som skapats från vår tematiska analys. Analysen resulterade i 4 huvudteman och 12 underteman (se tabell 3.).

Tabell 3

Resultat av den tematiska analysen

Huvudtema	Undertema
Främjande faktorer	Språkinläring
	Kapital och det egna engagemanget
Flyktingars upplevda utmaningar	Erkännande av tidigare kvalifikationer för högutbildade flyktingar
	Det sociala nätverkets komplexitet
	Upplevelser av diskriminering
	Hälsorelaterade utmaningar
Statens roll och institutionella brister	Brist på institutionellt stöd
	Den komplexa och långa byråkratiska processen
	Varierande stöd från handläggare
Etableringsprogrammet	Flyktingars varierande erfarenheter
	Brist på individanpassat stöd och äldre flyktingars utmaningar
	Upplevd kontroll

6.3 Främjande faktorer

Genom de utvalda publikationerna har vi identifierat möjliggörande faktorer för flyktingar som kan underlätta och främja för integrationen på den svenska arbetsmarknaden. Rätt stöd och insatser från myndigheter, hög motivation, anpassningsförmåga, kapital och en vilja att ta del av nya utbildning- och arbetslivserfarenheter kan underlätta processen för flyktingar och i sin tur skapa nya vägar för dem in i den svenska arbetsmarknaden. I följande avsnitt presenteras olika aspekter av möjligheter som flyktingar upplever är viktiga för deras arbetsmarknadsintegration i Sverige.

6.3.1 Språkinläring

Flyktingar betonar att språkkunskaper är avgörande för att komma in på arbetsmarknaden. Flyktingar med gymnasieutbildning eller lägre ansåg att deras tidigare utbildningsbakgrund gjorde det svårt att lära sig svenska (Bucken-Knapp et al., 2021; Abdelhady & Al Ariss, 2022; Svensson, 2023). Dock identifierades språkkunskaper identifierades som en avgörande faktor för att få arbete. Otillräckliga kunskaper i svenska eller engelska kan begränsa möjligheterna till utbildning och arbete. Flyktingar betraktar språket som en grundläggande förutsättning för att kunna delta i samhället, hitta jobb och känna sig självständiga i sin integration och kommunikation.

Abdelhady och Al Ariss (2022) studie visar att språkkunskaper underlättar inte bara i det direkta jobbsökandet och utförandet av arbetsuppgifter utan är även nödvändigt för att kunna tillgodogöra sig andra former av kapital, som nätverk, utbildning och för att kunna navigera i det svenska samhället i stort. De respondenter som aktivt satsade på att förbättra sina språkkunskaper, antingen i svenska eller engelska beroende på deras mål, hade generellt sett bättre möjligheter att integreras på arbetsmarknaden eller inom utbildningssystemet: "Language was described as 'key' and language learning as common sense" (Svensson, 2023, s. 17). Detta uttalande sammanfattar synpunkterna från deltagare med flyktingbakgrund och understryker direkt den upplevda vikten av språkinläring.

6.3.2 Kapital och det egna engagemangets betydelse

Kapital i form av utbildning, arbetslivserfarenhet och kulturella resurser är något som kan påverka flyktingars möjligheter på arbetsmarknaden. Resultat från Abdelhady och Al Ariss

(2022) studie visar exempelvis på att inbäddat kapital från hemlandet som utbildning, personliga ambitioner och arbetslivserfarenheter ger flyktingar självförtroende att navigera i nya sammanhang. Carlbaum (2021) belyser i sin studie att flyktingkvinnor exempelvis ofta har med sig kulturellt kapital från sina hemländer. Det kulturella kapitalet är inte alltid något som direkt går att föra över till den svenska kontexten, men att den vid vissa tillfällen, i detta fall, i mindre städer, kan anses vara av värde:

While the women's caregiving in the home is not valued but seen as problematic, and not aligned with 'Swedish gender equality ideals' [...], their caregiving is also positioned as a valued resource for caregiving in public services (Carlbaum, 2021, s. 1217).

Flyktingar upplever och uttrycker att de har en stark vilja till att integreras i det svenska samhället samt på den svenska arbetsmarknaden trots betydande hinder. Enligt Svensson (2023) har flyktingar en stark drivkraft att lära sig språket och etablera sig på arbetsmarknaden. Många flyktingar är aktiva och söker möjligheter till att komplettera tidigare utbildningar eller skaffa sig en svensk arbetsmarknadserfarenhet. Trots statliga och byråkratiska hinder kämpar flyktingar vidare med att försöka hitta alternativa lösningar för att komma in på den svenska arbetsmarknaden (Svensson, 2023). Resultat från Abdelhady och Al Ariss (2022) studie visar på att proaktivitet hos flyktingar är av stor betydelse och möjliggör att de tar initiativ och aktivt påverkar sin egen position på arbetsmarknaden (Abdelhady & Al Ariss, 2022). På samma sätt betonar Lilja et al., (2025) att flyktingarna är väldigt motiverade, drivna och aktiva i att söka arbete. De stöter på en mängd olika hinder som kan komma att påverka deras förutsättningar till inträdet på arbetsmarknaden men upplever att de ändå har en stark vilja till att integreras och komma in på arbetsmarknaden.

6.4 Flyktingars upplevda utmaningar

I följande avsnitt har vi identifierat hinder som flyktingar uttrycker att de upplevt för arbetsmarknadsintegrationen. Trots befintligt statligt stöd och statliga insatser, höga ambitioner, upplevd motivation och vilja till att integreras på den svenska arbetsmarknaden upplever flyktingar betydande hinder som försvårar deras förutsättningar till att träda in på arbetsmarknaden. Dessa hinder kan vara i form av strukturella, institutionella samt individuella hinder. Svårigheter att få tidigare kvalifikationer erkända, upplevd diskriminering på arbetsmarknaden och hälsorelaterade faktorer anses vara hindrande faktorer för flyktingar.

6.4.1 Erkännande av tidigare kvalifikationer för högutbildade flyktingar

Flera studier lyfter att svårigheter med att få tidigare utbildning och yrkeserfarenheter erkända är ett centralt hinder för flyktingars arbetsmarknadsintegration (Povrzanovic Frykman, 2012; Bucken-Knapp et al., 2018; Abdelhady & Al Ariss, 2022; Svensson, 2023; Spehar, 2021).

Detta ämne nämns flertal gånger främst bland högutbildade flyktingar. Många av dem upplever att Sveriges politik och system inte erkänner deras tidigare kvalifikationer, vilket kan upplevas som ett hinder eller en faktor som kan leda till en känsla av orättvisa och frustration.

Två uttalande från två olika intervjupersoner led på följande vis:

I was a computer engineer and I have earlier, really strong experience with many international firms [...]. I have strong experience and a strong CV [...]. But if you have nothing, education from Sweden, you are zero (Svensson, 2023, s. 19).

I know that I am not perfect in Swedish and I will never be, but I am an engineer and I have lengthy experience. It is not fair to not be able to validate my education or work experience (Bucken-Knapp et al., 2018, s. 8).

Av ovanstående citat framgår att intervjupersonerna är högutbildade och har tidigare erfarenheter inom sitt yrke men uttrycker därefter att de upplever att den tidigare utbildningen inte är av värde om den inte kommer från Sverige. Vidare exempel på samma känsla av frustration uppstår när högutbildade flyktingar i vissa fall förväntas börja om på nytt om de vill validera sina tidigare kvalifikationer och utbildningar alternativt förväntas de vara villiga att bortse från deras tidigare kvalifikationer och utbildningar och hitta andra alternativ för att få möjlighet att träda in på den svenska arbetsmarknaden:

When I finished the language course, I was so motivated and I thought I would go to university, take some courses and then I would become a lawyer again, but it is not actually how it works. They told me I would have to study the entire law programme over [...]. (Bucken-Knapp et al., 2018, s. 9).

Många högutbildade flyktingar upplevde att deras utbildningar och yrkesstatus nedvärderades. Flera flyktingar tvingades välja lågutbildade jobb i stället för att kunna fortsätta arbeta inom sina ursprungliga yrken (Povrzanovic Frykman, 2012; Bucken-Knapp et al., 2021; Spehar, 2021). Abdelhady och Al Ariss (2022) beskriver att många syriska flyktingar hade fullföljt sin

utbildning i hemlandet Syrien och hade arbetslivserfarenheter inom olika yrkesområden, där de förväntade sig att deras tidigare kapital skulle underlätta etableringen i Sverige, men de upplevde dock svårigheter med att få sina kvalifikationer erkända, vilket ledde till att de inte kunde arbeta inom sina tidigare yrkesområden. För vissa betydde detta att börja om på nytt, även om de hade långa arbetslivserfarenheter. Flyktingar med ingen tidigare utbildning och begränsad eller ingen läskunnighet, möter ännu större hinder. De ställs inför en arbetsmarknad som är hårt reglerad och mycket teknisk, med brist på enkla jobb och höga språkkrav samt utbildning även för ingångspositioner (Svensson, 2023; Abdelhady & Al Ariss, 2023). Sammanfattningsvis tyder detta på att erkännande av tidigare kvalifikationer utgör en betydande utmaning för högutbildade flyktingar som försöker etablera sig på arbetsmarknaden. Flyktingar utan akademisk bakgrund har även begränsade möjligheter att få stöd för vidareutbildning.

Till skillnad från samtliga andra artiklar visade Mozetic (2022) att flyktingar upplevde att handläggarna på etableringsprogrammen erkände deras yrkesidentitet, såg deras kompetens och betraktade dem som ambitiösa. Flyktingarna kände sig sedda och bekräftade för sin kompetens. När handläggare och etableringsprogrammen erkänner individens yrkesbakgrund, skapas en känsla av hopp samt motivation. Att få stöd som matchar deras professionella erfarenheter upplevdes en känsla av underlättande för vägen in på arbetsmarknaden (Mozetic, 2022). Majoriteten av intervjupersonernas upplevelser utformar sig på ett sätt som tyder på frustration då deras utbildning och erfarenheter från sina hemländer betraktas som otillräckliga i den svenska kontexten. Detta i sin tur förlänger och försvårar processen för flyktingar att etablera sig på arbetsmarknaden då de tvingas börja om på nytt eller hitta andra alternativ som inte hör till deras tidigare yrkesmässiga ambitioner.

6.4.2 Det sociala nätverkets komplexitet

Betydelsen av sociala nätverk var en återkommande faktor för flyktingars etablering på arbetsmarknaden. Att ha rätt kontakter kan underlätta etableringen på arbetsmarknaden för flyktingar medan avsaknaden av ett nätverk kan leda till större utmaningar till att få ett arbete. I några av studierna betonas det att informella kontakter, snarare än statliga eller formella kontakter ofta är avgörande för inträdet på arbetsmarknaden. Povrzanovic Frykman (2012) beskriver att många bosniska flyktingar upplever att slumpmässiga möten och informella kontakter är avgörande för att få in en fot på arbetsmarknaden, snarare än officiella kanaler.

Många var förvånade över hur viktigt ”veza” (kontakter) var i Sverige:

I know a man who did fine because he met the right guy, by chance, who did something for him. The state didn't do anything; people were accepted, but the responsibility was moved down to the municipalities (Povrzanovic Frykman, 2012, s. 14).

Det framkommer att etniska nätverk för bosniska flyktingar underlättar och främjar inträdet på arbetsmarknaden, men kan också begränsa möjligheter till integration i den bredare arbetsmarknaden. Bucken-knapp et al., (2018) lyfter att vissa flyktingar beskrev ”Vänskapskorruption”, där en person som redan hade etablerade kontakter fick fördelar i olika processer medan de som inte hade etablerade kontakter behövde anstränga sig mer (Bucken-knapp et al., 2018). Flyktingar beskriver att avsaknad av kontakter med svenskar och beroende av etniska nätverk med begränsade resurser kan hindra tillgången till information och möjligheter (Abdelhady & Al Ariss, 2022).

6.4.3 Upplevelser av diskriminering

I Spehar (2021) framkommer att flyktingkvinnor ser sig själva i en underordnad position där många upplever en utbredd diskriminering och ojämlig behandling. Flyktingkvinnor upplever att deras kön och etnicitet leder till fördomar som påverkar deras möjligheter till anställning, särskilt för de som bär slöja, då den fungerar som en symbol för ”annorlundaskap”. Flyktingar upplever att deras kompetens och färdigheter inte erkänns på grund av stereotyper samt fördomar: ” For us there are so many barriers, you know. For me as a woman, wearing a scarf, they would like, the Swedish civil servants have those stereotypical thoughts, that I cannot do much [...]” (Spehar, 2021, s. 3919). Flyktingkvinnor använder sig av vissa strategier som att ta bort foto från CV:t för att undvika diskriminering vid jobsökningar:

I send my CV without my picture and when I go there for an interview, they do not offer me the job. It happened to me several times and I think that is because of my hijab and not because of my qualifications. I always answer very well to the interview questions and one time I heard it directly that my hijab might not be suitable to work in this position (Spehar, 2021, s. 3920).

I Lilja et al., (2025) belyser författarna hur diskriminering och marginalisering kan påverka flyktingars upplevelser och interaktioner med myndigheter så som exempelvis

Arbetsförmedlingen. Flyktingar uttrycker att de handläggare som de möter har haft fördomar om dem utifrån härkomst, kön och utbildningsnivå. Detta har i sin tur lett till en orättvis könsmissig snedfördelning av stöd där kvinnor ofta får utföra aktiviteter som inte leder till arbete, medan män får bättre försättningar för yrkesrelaterade möjligheter. Några flyktingar har även upplevt en känsla av marginalisering där myndighetspersonal begränsat deras möjligheter utifrån förutbestämda antaganden gällande deras kompetens. De flyktingar som klassificeras som lågutbildade uppfattades exempelvis mindre kapabla till att få ett arbete (Lilja et al., 2025). Detta är faktorer som i sin tur kan påverka flyktingars egen självbild samt bidra till känslan av exkludering och frustration.

Resultat från Povrzanovic Frykman (2012) studie visar vidare på att många bosniska flyktingar upplevde att de blev bemötta utifrån stereotypa föreställningar om flyktingar som utbildade personer och ovana vid västerländska levnadsförhållanden (Povrzanovic Frykman, 2012). Att flyktingar möts av en attityd som kan uppfattas som nedlåtande kan tyda på en form av strukturell diskriminering.

6.4.4 Hälsorelaterade utmaningar

Resultat från tre studier pekar på att hälsoproblem kan försvåra flyktingars etablering på arbetsmarknaden. Flyktingar beskriver att psykologiska svårigheter och krigsrelaterade trauman påverkar deras möjligheter att delta i etableringsprogrammen och till att arbeta. Vissa flyktingar led av PTSD, depression samt utmattning, vilket försvårade deras förmåga att etablera sig på arbetsmarknaden (Povrzanovic Frykman, 2012; Svensson, 2023). Kravet på heltidsaktiviteter inom etableringsprogrammet upplevs inte vara anpassat för alla flyktingar, särskilt de med hälsoproblem eller posttraumatiska symptom. En intervjuperson berättade att hennes mamma som hade svårt med att läsa och skriva och led av svår stress hade även svårt att klara av heltidsaktiviteter. Hon kände sig dock tvungen att fortsätta för att inte förlora sin ekonomiska ersättning (Wikström & Ahnlund, 2018). Faktorer som tidigare trauman och hälsoproblem påverkar flyktingars möjligheter att delta fullt ut i integrationsåtgärder, vilket därmed kan försvåra deras etablering på arbetsmarknaden:

Already from the beginning when we had arrived in Sweden she struggled a lot; she was so sad because she lost her husband, my father, and she had to leave all her friends, our house, everything. When she went to Swedish lessons, she was even more run down because she struggled so much to learn to read and write (Wikström & Ahnlund, 2018, s. 60).

Citatet visar hur psykisk påfrestning (sorg och anpassningssvårigheter) försvårade inläring, vilket är en viktig del i arbetsmarknadsintegrationen. Psykisk ohälsa, som härrör både från traumatiska upplevelser före migrationen och stressfaktorer efter migrationen, kan utgöra ett betydande hinder för flyktingars deltagande i integrationsprogram och på arbetsmarknaden. Wikström och Ahnlund (2018) påpekar vidare att det kan vara kontraproduktivt att lägga för stor vikt på att snabbt integrera flyktingar i arbete eller utbildning, speciellt de flyktingar som lider av hälsoproblem och andra posttraumatiska symtom. Dessa flyktingar kan uppleva svårigheter att delta i samhället på samma villkor som andra. (Wikström & Ahnlund, 2018). Detta belyser hur psykisk ohälsa kan hindra deltagande i aktiviteter som är tänkta att leda till arbete. För de som redan brottas med psykisk ohälsa kan kravet på att delta i heltidsaktiviteter vara skadligt. En av de bosniska flyktingarna som kom från fångläger beskrev sin initiala tid på så vis:

A sort of feeling like clones [. . .] insomnia and despair. Then fear and nightmares. I took Propavan [a medicine] for six years in order to be able to sleep for a couple of hours. We didn't look forward to anything and we didn't ask for anything, only for some peace and quiet. How could we think about employment, apartments, rights and duties in such a state of mind? (Povrzanovic Frykman, 2012, s. 68).

Ovanstående citat illustrerar tydligt hur krigstrauma kan göra det svårt att tänka på praktiska saker som exempelvis arbete när man har andra hälsorelaterade faktorer som påfrestar och påverkar en.

6.5 Statens roll och institutionella brister

Flera studier visar på att flyktingar stöter på utmaningar i form av institutionella hinder under sin etableringsprocess på arbetsmarknaden där statens roll är av stor vikt. En återkommande problematik är den upplevda avsaknaden av institutionellt stöd, den lång byråkratiska processen, varierande stöd från myndighetspersonal, brist på information och vägledning samt brist på individanpassat stöd. Flyktingar hänvisas ofta till insatser som saknar tydlig koppling till faktisk sysselsättning och långsiktig anställning medan krav på oavlönad praktik och strikt uppföljning skapar känsla av frustration.

6.5.1 Brist på institutionellt stöd

I de flesta artiklarna var ett återkommande tema brist på institutionellt stöd (Spehar, 2021; Povrzanovic Frykman, 2012; Abdelhady & Al Ariss, 2022; Svensson, 2023). Flyktingar beskriver att de många gånger lämnas utan vägledning och information efter introduktionsprogrammet samt upplever att handläggare vid Arbetsförmedlingen inte är tillräckligt engagerade.

Flyktingkvinnor upplever otillräckligt stöd från institutioner, särskilt Arbetsförmedlingen både under och efter introduktionsprogrammet. De upplever att handläggarna inte är tillräckligt engagerade samt att förväntningarna på dem är orealistiska. Många flyktingkvinnor står utan vägledning och vet inte vart de ska vända sig när introduktionsplanen är avslutad, detta gällde flyktingar med olika bakgrunder och förvärrades av en upplevd brist på socialt kapital i Sverige. Många beskriver sina möten med handläggare som frustrerande, där de känner sig osynliga och inte får det stödet de är i behov av för att hitta arbete: ” [...] It has been really difficult for me actually since I left the introduction program, because I could not find the right place to ask or go to.” (Spehar, 2021, s. 3917). En annan flykting berättar att hon hade föreställt sig att arbeta efter att introduktionsplanen var avslutad. Men att hon idag är inskriven hos socialtjänsten, hon upplever att de inte ger henne tillräckligt med stöd för att ta sig in på arbetsmarknaden. hon förklarar också att hon inte har någon annan att vända sig till: ” No, nobody helps me (. .) The social services only send money” (Spehar, 2021, s. 3918).

Trots att Sverige har ett etableringsprogram för att underlätta integration, pekar flera flyktingar på hinder inom de institutionella strukturerna. Många flyktingar upplever att handläggare på arbetsförmedlingen inte ger tillräckligt med stöd för att matcha dem med relevanta arbeten eller utbildningar. Vissa flyktingar upplevde systemet som opersonligt samt svårt att navigera (Abdelhady & Al Ariss, 2022; Svensson, 2023). Bosniska flyktingar var kritiska till det stöd de fick från arbetsförmedlingen och tjänstemän på mottagningscenter. De upplevde att de ofta blev behandlade som okunniga och utbildade samt att deras befintliga kvalifikationer och kompetenser inte erkändes (Povrzanovic Frykman, 2012).

6.5.2 Den komplexa och långa byråkratiska processen

Det finns också en utbredd kritik mot byråkratin och de långa väntetiderna inom systemet, vilket skapar passivitet samt hindrar integrationsprocessen (Bucken-Knapp et al., 2018; Wikström & Ahnlund, 2018; Lilja et al., 2025; Spehar, 2021). Byråkratin upplevs som utmattande, den långa väntetiden i flyktingmottagningssystemet betraktas som en period av passivitet som hindrar flyktingar från att utveckla relevanta färdigheter och påbörja nödvändigt pappersarbete i ett tidigt skede (Bucken-Knapp et al., 2018). Spehar (2021) betonar hur byråkratiska strukturer och möten med "street-level-beaurucrats" har en påverkan på flyktingkvinnors integration på arbetsmarknaden.

I Lilja et al (2025) studie framkommer att många av deltagarna upplever att de inte fick tillräckligt med stöd från arbetsförmedlingen för att få ett jobb, trots att de hade en stark vilja att arbeta: "[...] Public Employment Service, they do not help much. They write my name and caseworker and all that, but nothing for work" (Lilja et al., 2025, s. 7). Flyktingar får instruktioner men erbjuds ingen praktisk vägledning i jobsökandet:

She said that when they contact, for example, PES, they just talk. They do nothing for her to get a job. [...] Didn't get help from PES. Only they talk on the phone with her: 'You have to do this and you have to collect this form', without doing anything real (Lilja et al., 2025, s. 11).

Flyktingarna upplever att det statliga stödet inte är tillräckligt och präglas snarare av byråkratiska processer då kontakt med myndigheter upplevs vara passiv och ineffektiv.

6.5.3 Varierande stöd från handläggare

Det framkommer att vissa flyktingar får regelbunden kontakt med handläggare och tillgång till arbetspraktik och utbildning, medan andra knappt får någon vägledning (Wikström & Ahnlund, 2018). En flykting förklarade att han kämpade på med svenskastudier, men efter ett år och sju månader fortfarande inte hade haft det inledande planeringsmötet med arbetsförmedlingen:

The employment officer is supposed to on regular notice call us for a meeting. They should – summon us to ask "what do you need, what are your plans", but I have lived here for one year and seven months, but have still not been called for a meeting. Why is that? I've asked many times (Wikström & Ahnlund, 2018, s. 59).

I Povrzanovic Frykmans (2012) studie framkommer att deltagarna har svårt att få kontakt med sina handläggare. "[...] You got a "premium" if you could meet your social worker; I was on social allowance for five years, and I met my social worker only once." (Povrzanovic Frykman, 2012, s. 17). I Spehar (2021) studie uttrycker flyktingar att gatubyråkrater (handläggare) var antingen helt frånvarande i processen eller agerade på ett förvirrande sätt:

At the Public Employment Service I haven't met or spoken to a caseworker, we don't make a plan, [...] They sent me a letter and said that your case worker is named Morgan. [...] I don't know if that is a man or a woman. I still haven't met this person after two years (Spehar, 2021, s. 3917).

Lilja et al., (2025) lyfter liknande upplevelser i sin studie där många av deltagarna endast hade en avlägsen byråkratisk kontakt med Arbetsförmedlingen. Aktivitetsrapporten ofta var deras enda form av kommunikation med myndigheten. Det framkommer att deltagarna behövde ett stadigt stöd från Arbetsförmedlingen i jobsökningsprocessen i stället för den kontrollerande uppgiften att registrera antalet jobbansökningar. Deltagarna upplevde att det var mycket svårt att få kontakt med sina handläggare: "I'm mad and they won't let me see my caseworker. [...] I wanted to know why I couldn't. But I can't see my caseworker" (Lilja et al., 2025, s. 11). Svårigheter med att få kontakt med handläggare verkade förvärras under COVID-19 pandemin, då fysiska möten med handläggare helt upphörde. Det framkommer att några år efter etableringsperioden behövde deltagarna fortfarande stöd från arbetsförmedlingen för att hitta ett jobb. Eftersom deltagarna saknade nödvändiga resurser och kunskap som exempelvis digitala färdigheter, att skriva CV och förståelse för jobsökningsprocessen, misslyckades försöken till aktivering och anställning i stället för att aktivt söka jobb, blev deltagarna mer passiva.

6.6 Etableringsprogrammet

Etableringsprogrammet syftar till att underlätta processen för flyktingar att träda in på arbetsmarknaden vilket i sin tur kan underlätta för flyktingar att vara delaktiga i samhället och bli självförsörjande (Arbetsförmedlingen, u.å). Etableringsprogrammet benämns i majoriteten av de utvalda artiklarna. I flera av de utvalda studierna uttrycker flyktingar olika upplevelser av etableringsprogrammet, där vissa upplever att programmen har bidragit till effektiv

språkinläring och utveckling samt arbetslivserfarenhet, medan andra upplever att de deltar i etableringsprogrammen utan någon vidare utveckling.

6.6.1 Flyktingars varierande erfarenheter

Aktiveringsåtgärder syftar till att motverka bidragsberoende och främja integration, men ändå upplever vissa flyktingar aktiviteterna som meningslösa. En flykting beskrev hur han tvingades sitta och vänta på biblioteket i timmar utan något att göra, trots att han bad om andra aktiviteter (Wikström & Ahnlund, 2018). Flyktingar placeras i ”tomma aktiviteter”, särskilt de som bedöms vara mindre anställningsbara och beskriver etableringsprogrammet som rigitt, särskilt de som ville komplettera sin utbildning. Flyktingar utan akademisk bakgrund upplevde begränsade möjligheter att få stöd för vidareutbildning. Vissa flyktingar upplevde däremot att språkkurser som erbjöds genom etableringsprogrammet som en tillgång till jobbmöjligheter. En annan flykting hade utnyttjat språkkunskaper som erbjöds, hans utbildning, svenska språkkunskaper, arbetslivserfarenheter och proaktivitet underlättade hans tillgång till flera jobbmöjligheter (Abdelhady & Al Ariss, 2022).

I Carlbaum (2021) beskrivs etableringsprogrammet som en central del för flyktingkvinnors arbetsmarknadsintegration i Sverige. Flyktingkvinnorna uppvisar förståelse för vad etableringsprogrammen syftar till att bidra med så som exempelvis att förkorta tiden och effektivisera arbetsmarknadsintegrationen genom exempelvis undervisning på svenska (SFI) samt personligt och individuellt stöd där vissa även fått möjlighet till statligt subventionerade arbeten inom äldreomsorg och förskola (Carlbaum, 2021). Flyktingkvinnorna upplever att etableringsprogrammen har bidragit till språkinläring och arbetslivserfarenhet och anser det vara värdefullt för deras integration. De upplever dock att trots dessa erfarenheter och det befintliga statliga stödet att de möter betydande hinder för fortsatt långsiktig anställning efter att de subventionerade jobben avslutas.

6.6.2 Brist på individanpassat stöd och äldre flyktingars utmaningar

Resultat från flera studier visade på att flyktingar upplever brist på individanpassat stöd inom etableringsprogrammen. Flera flyktingar beskriver att stödet inte tar hänsyn till deras individuella behov, det tillämpas snarare generella åtgärder utan flexibilitet (Bucken-Knapp et al., 2018, Spehar, 2021; Wikström & Ahnlund, 2018; Svensson, 2023). Etablering på arbetsmarknaden upplevs vara särskilt svårt för vissa grupper som flyktingkvinnor som aldrig varit en del av arbetsmarknaden och äldre flyktingar som behöver omskolning för att

återuppta sina yrken (Bucken-knapp et al., 2018).

Utmaningar som de äldre flyktingar möter när de förväntas delta i utbildning, särskilt språkundervisning är ett återkommande tema i artiklarna. Flyktingar upplever att det är svårt att återvända till skolmiljö efter flera decennier (Bucken-knapp et al., 2018; Spehar, 2021). Äldre flyktingars svårigheter kan förstås som en följd av brist på individanpassat stöd. Bucken-Knapp et al. (2018) lyfter att det finns en underliggande uppfattning om att klassrummet främst är en plats för yngre personer medan Spehar (2021) beskriver att äldre flyktingar med många års arbetslivserfarenheter upplevde det som särskilt svårt att ”börja om” med en utbildning för att kunna utöva sitt yrke eller påbörja en ny karriär:

I come here every day and I do not learn a thing. The last time I was at school was when I was fourteen years old, so imagine that after all of these years I am carrying my book bag and going back to school. (Bucken-knapp et al., 2018, s. 228).

But I am not young you know, like those who can think ‘ok I can study now and not work at all’, I cannot think like that. . . Caseworkers from PES keep telling me that I have to study, but I do not want to study now. . . I do not want to turn 60 and then find a job, a job after I have studied. That is not possible for me. (Spehar, 2021, s. 3919).

Att förväntas delta i utbildningsinsatser utan att dessa är anpassade efter individens ålder, tidigare erfarenheter och livssituation kan skapa hinder snarare än möjligheter för äldre flyktingar. I Svensson (2023) studie bekräftar flyktingar behovet av individuellt stöd och betonar vikten av anpassade insatser för att möjliggöra att få arbete inom sina ursprungliga yrkesområden eller att hitta realistiska vägar för dem med lägre utbildningsnivå och begränsad läskunnighet.

Wikström & Ahnlund (2018) problematiserar att policypraxis kring aktivering och anställningsbarhet som centrala aspekter av flyktingars integrationsprocess verkar ha kopierats nästan rakt av från arbetsmarknadspolitiska åtgärder för arbetslösa i allmänhet. Det framkommer att flyktingar har unika och komplexa behov kopplade till postmigratorisk etablering och kan inte enbart betraktas som vanliga arbetslösa. Att individuella variationer i arbetsberedskap måste beaktas bättre vid planering av aktiviteter och vid beslut om vilka deltagande krav som är rimliga i enskilda fall (Wikström & Ahnlund, 2018).

Trots att det i flera artiklar framgår att många flyktingar uttrycker en brist på individanpassat stöd finns det ett fåtal flyktingar som uttrycker och betonar vikten av att ha fått individanpassat stöd. Resultat från Mozetic (2022) studie tyder på att många flyktingar i Malmö uttryckte att de var nöjda med stödet de fick samt att det var individanpassat och fördelaktigt för dem och deras behov (Mozetic, 2022). Det individanpassade stödet är en faktor som underlättar för flyktingar och kan leda till en större känsla av motivation.

6.6.3 Upplevd kontroll

Svensson (2023) beskriver att flyktingar upplever att obetald praktik som de ofta är tvungna att delta i för att behålla sitt ekonomiska stöd, snarare leder till exploatering än långsiktig anställning. Trots löften om jobb efter praktikperioden, blir de avvisade när perioden är slut, med motivering att arbetsgivare inte har råd att anställa dem. Detta skapar en känsla av att ha blivit utnyttjad, där deras arbete bidrar till verksamheten utan att de själva får en trygg anställning eller ekonomisk ersättning:

There are many who are exploited. They go to work experience and are promised to get a job...and when time is up, out they throw them, and say, no, we cannot afford it, we cannot hire. So you are exploited (Svensson, 2023, s. 20).

Många flyktingar menar att insatser genom arbetsförmedlingen ofta resulterar i tillfälliga lösningar, snarare än långsiktig sysselsättning. Krav på aktivt deltagande i etableringsprogrammen upplevs av vissa flyktingar som en form av kontroll snarare än stöd, där ekonomiska ersättningar är villkorade och närvaro övervakas strikt (Wikström & Ahnlund, 2018; Povrzanovic Frykman, 2012).

Resultat från Wikström & Ahnlunds (2018) studie visar vidare på att aktivering är en central del av etableringsprogrammet som fokuserar på arbetsmarknadsintegration samt individens eget ansvar snarare än samhälleligt stöd. Det framkommer att myndigheterna har tagit på sig en övervakande och kontrollerande roll, där det huvudsakliga målet är att få flyktingar att agera enligt fördefinierade normer. Resultatet visar på att krav på heltidssysselsättning och villkorad ersättning skapar press på flyktingar, vilket kan leda till psykisk ohälsa samt stress.

7. Diskussion

I detta avsnitt diskuteras, sammanfattas och tolkas de tidigare fynden från litteraturöversikten i relation till studiens syfte och frågeställningar. Resultaten från den tematiska analysen kommer även att sättas in i en bredare kontext genom att teoretiska implikationer appliceras för en större och djupgående förståelse. Vidare kommer vi även att lyfta metodologiska överväganden samt andra tankar och reflektioner gällande arbetet som uppstått under processens gång. Som ett avslut har vi valt att ge förslag på framtida forskning för de uppfattade kunskapsluckorna som identifierats utifrån arbetet.

7.1 Kopplingar till utvalda teorier och tidigare forskning

Genom ett induktivt arbetssätt har vi inlett arbetet utan att utgå från någon specifik teori eller hypotes och i stället låtit mönster, teman och kategorier som vi identifierat utifrån de utvalda publikationerna växa fram. På så sätt har vi funnit två olika teorier som vi har kunnat applicera till de identifierade mönster, teman, kategorierna samt den tidigare forskningen. De två teorierna är intersektionalitet/det intersektionella perspektivet samt Pierre Bourdieus kapitalteori och presenteras nedan i relation till arbetets syfte och frågeställningar.

7.1.1 Det intersektionella perspektivet

Av resultatet framträder en komplex bild där flera maktstrukturer samverkar och påverkar flyktingars upplevelser av vilka faktorer som anses vara främjande och hindrande för deras etablering på den svenska arbetsmarknaden. Genom ett intersektionellt perspektiv synliggörs hur faktorer som ålder, kön, etnicitet, religiös tillhörighet och socioekonomisk bakgrund kan skapa olika former av utsatthet och påverka flyktingars etablering och upplevelser av inträdet på arbetsmarknaden.

Flyktingar upplever att diskriminering, negativa och falska stereotyper samt brist på individanpassat stöd utgör centrala hinder för dem. Flyktingkvinnor beskriver exempelvis hur de inte endast påverkas av deras etnicitet och flyktingstatus men även på grund av deras kön, religiösa tillhörighet och sin socioekonomiska bakgrund (Spehar, 2021; Lilja et al., 2025). Detta går att koppla till den tidigare forskningen där man identifierat att diskriminering utifrån olika faktorer så som etnicitet, religionstillhörighet och kön är förekommande (Bevelander & Irastorza, 2014). Dessa strukturer har en betydande påverkan då de bemöts på ett sätt som upplevs vara nedvärderande och diskriminerande där de även hänvisas till

arbetsmarknadsinsatser som inte motsvarar deras kompetens eller behov och/eller önskemål. Samtidigt upplever äldre flyktingar att de möter svårigheter i utbildningsinsatser som inte är individanpassade och snarare utformade för yngre individer (Bucken-Knapp et al., 2018; Spehar, 2021; Svensson, 2023). Detta leder till att de upplever att deras tidigare livssituationer och nuvarande förutsättningar inte tas hänsyn till vilket i sin tur leder till känslor av frustration och utanförskap. Dessa upplevelser går att koppla till den tidigare forskningen där det framkommer att det befintliga statliga stödet är alltför generaliserat och inte möter eller tar hänsyn till flyktingars verkliga behov (Wikström & Ahnlund, 2018; Bevelander & Irastorza, 2014; Joyce, 2017). Upplevelser av bristen på individanpassat stöd (Bucken-Knapp et al., 2018, Spehar, 2021; Wikström & Ahnlund, 2018; Svensson, 2023) är även något som tyder på att flyktingarna kategoriseras och stämplas som en homogen grupp av socialarbetare och andra myndighetspersonal genom att de erbjuds generella insatser som inte är utformade utefter deras förutsättningar och behov.

Vidare visar några studier att hälsoproblem är ytterligare en faktor som försvårar flyktingars etablering på arbetsmarknaden. Vi anser att detta kan förstås genom ett intersektionellt perspektiv där hälsa kan vara en annan faktor utöver exempelvis kön, religionstillhörighet och etnicitet som skapar olika förutsättningar för integrationen. Psykologiska svårigheter som depression, utmattning och PTSD påverkar deras möjligheter att få arbete (Povrzanovic Frykman, 2012). Kravet på heltidsaktiviteter inom etableringsprogrammet kan vara svårt att uppfylla för dem med hälsoproblem, vilket kan därmed påverka flyktingars möjligheter att få arbete (Wikström & Ahnlund, 2018). Flyktingars möjligheter att delta fullt ut i integrationsåtgärder begränsas av krigsrelaterade trauman och hälsoproblem (Svensson, 2023). Dessa resultat bekräftas även av Arwidson et al. (2016) studie, som betonar att psykisk ohälsa som PTSD och depression var vanligt bland nyanlända och asylsökande. Detta kunde därmed försvåra språkinläring samt etablering i samhället. Studien betonar vikten av psykologiskt stöd för att underlätta nyanlända flyktingars integration och minska de hinder som psykisk ohälsa kan utgöra i etableringsprocessen (Arwidson et al., 2016).

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att genom en intersektionell analys kan flyktingars upplevelser av inträdet på arbetsmarknaden förklaras genom främjande faktorer och hindrande faktorer där olika maktstrukturer skapar olika förutsättningar för olika grupper av flyktingar. Det upplevda statliga stödet brister i sin anpassning till flyktingars specifika behov och tidigare erfarenheter vilket resulterar i att flyktingarna bemöts som en homogen grupp

snarare än enskilda individer med olika förutsättningar i det nya samhället. Genom det intersektionella perspektivet kan vi därför belysa att en mer inkluderande arbetsmarknadspolitik bör utformas och utvecklas samt att socialarbetare och andra myndighetspersonal bör utgå från flyktingarnas individuella faktorer och förutsättningar. Detta för att säkerställa att flyktingar oavsett etnicitet, ålder, kön, religiös tillhörighet och socioekonomisk bakgrund inte nedvärderas eller diskrimineras och får en rättvis möjlighet till att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

7.1.2 Pierre Bourdieus kapitalteori

Bourdieu (1986) menar att socialt, kulturellt och symboliskt kapital har betydelse för en individs position i samhället. Bourdieus kapitalteori kommer att användas som en analytisk ram, för att bättre kunna förstå de faktorer som främjar och hindrar flyktingars etablering på arbetsmarknaden.

Vårt resultat visar på att flyktingars drivkraft och eget engagemang är av betydelse för deras arbetsmarknadsintegration, vilket vi tolkar som en främjande faktor för etablering på arbetsmarknaden. Flyktingar visar en stark vilja att etablera sig på arbetsmarknaden genom att aktivt söka alternativa lösningar, ta initiativ, vara proaktiva och komplettera sina utbildningar (Abdelhady & Al Ariss, 2022; Lilja et al., 2025; Svensson, 2023). Detta engagemang och drivkraft kan förstås i termer av kapitalomvandling, flyktingar försöker förvandla sitt befintliga kapital till en kapitalform som är igenkänns och är av värde i det svenska samhället för att förbättra sin arbetsmarknadsposition. Det egna drivkrafter och engagemanget som flyktingar har kan ses som en strategi för att omvandla deras befintliga kapital från hemlandet och skapa nya möjligheter i det nya samhället, uppnå en annan position i samhället som ger erkännande och ett värde.

Bourdieu's begrepp om socialt kapital kan användas för att förstå flyktingars möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det sociala kapitalet avser de resurser en individ har tillgång till genom sina sociala nätverk (Bourdieu, 1986). Flera av våra studier visar på att informella kontakter ofta är avgörande för att få ett arbete, medan avsaknaden av sociala kontakter kan skapa hinder (Abdelhady & Al Ariss, 2022; Bucken-Knapp et al., 2018; Povrzanovic Frykman, 2012). Bourdieu (1986) menar att mängden samt kvalitén på en individs sociala kapital beror på storleken och styrkan i deras nätverk. För flyktingar betyder detta att de som

har etablerade kontakter, särskilt med personer inom arbetslivet har en större chans att omvandla sitt sociala kapital till ekonomiskt kapital genom anställning. Beroendet av etniska nätverk med begränsade resurser kan däremot minska en persons möjligheter att få tillgång till bredare arbetsmarknadsmöjligheter (Abdelhady & Al Ariss, 2022). Broady (1990) beskriver hur socialt kapital har en maktdimension där vissa grupper får mer inflytande samt bättre möjligheter att mobilisera resurser. I linje med detta visar Bucken-knapp et al. (2018) att individer med etablerade kontakter kan dra nytta av ”vänskapskorruption”, medan de som saknar ett sådant nätverk behöver anstränga sig mer. Socialt kapital fungerar som en förstärkare av andra kapitalformer, vilket kan skapa materiella fördelar (Bourdieu, 1986). Sammanfattningsvis kan flyktingars möjligheter till etablering på arbetsmarknaden kopplas till deras sociala kapital. Det kan konstateras att de som har tillgång till informella kontakter kan dra nytta av sina relationer för att få ett arbete, där sociala nätverk kan fungera som en främjande faktor för att etablera sig på arbetsmarknaden. Medan de som saknar sociala nätverk möter större utmaningar att etablera sig på arbetsmarknaden, där avsaknaden av nätverk fungerar som en hindrande faktor.

Ett centralt hinder för flyktingars arbetsmarknadsintegration är svårigheter att få sina tidigare utbildningar och yrkeserfarenheter erkända i Sverige (Povrzanovic Frykman, 2012; Bucken-Knapp et al., 2018; Abdelhady & Al Ariss, 2022; Svensson, 2023; Spehar, 2021).

Genom att applicera Bourdieus begrepp om kulturellt och symboliskt kapital kan vi få en djupare förståelse för hur svårigheter med att få kvalifikationer erkända i det svenska samhället fungerar som en hindrande faktor för etableringen på arbetsmarknaden. Bourdieu (1986) beskriver det kulturella kapitalet som en individs kunskaper, kvalifikationer och meriter, som kan vara kopplade till normer samt värderingar som är specifika för en viss kultur eller samhället (Bourdieu, 1986). Flyktingars utbildning samt yrkeserfarenheter från hemlandet utgör en form av institutionaliserat kulturellt kapital, exempelvis genom examina och förkroppsligat kulturellt kapital, som arbetslivserfarenheter och yrkeskompetenser. Det blir problematiskt när detta kapital inte värderas eller erkänns inom det svenska samhället.

Bourdieu (1995) menar att det kulturella kapitalet måste tillskrivas värde av samhället för att det ska ha betydelse i en viss kontext, vilket innebär att det också kan omvandlas till symboliskt kapital. Broady (1990) beskriver att symboliskt kapital representerar den status, trovärdighet samt erkännande en individ besitter och skapar inflytande och makt inom sociala fält. Flyktingar förlorar de möjligheten att omvandla sitt kulturella kapital till symboliskt

kapital när deras utbildningar och yrkeskompetenser inte erkänns. Detta betyder att deras meriter och kunskaper osynliggörs, därmed begränsas deras tillgång till arbetsmarknaden och deras möjligheter att uppnå ekonomisk etablering. Erkännandet av kulturellt kapital är inte en individuell angelägenhet, utan det vilar på samhällets normer och värderingar (Broady, 1990). Flyktingar kommer från länder med olika arbetsmarknader och utbildningssystem, vilket kan innebära att deras kvalifikationer inte överensstämmer med de svenska standarderna, därmed blir de inte igenkända som legitima eller värdefulla. Detta innebär att flyktingar befinner sig i en underordnad maktposition där de måste anpassa sig till den svenska kontexten genom att komplettera sina utbildningar eller ta alternativa karriärvägar. Eftersom denna process kan vara lång och komplex, tvingas många ta arbeten långt under sin utbildningsnivå och kompetens. Sammantaget blir det tydligt att flyktingar står inför svårigheter att förvandla sina förvärvade kapital till något värdefullt i den svenska kontexten, utan erkännande av deras kulturella kapital i form av erkännande av kvalifikationer begränsas deras möjligheter till arbetsmarknadsintegration samt möjlighet att bygga på sin symboliska kapital.

En ytterligare aspekt av kulturellt kapital som har betydelse för flyktingars etablering på arbetsmarknaden är språkkunskaper. Enligt Bourdieu (1986) utgör språk en central del av det förkroppsligade kulturella kapitalet, eftersom det handlar om inlärd kunskaper och kompetenser. Flera av studierna visar på att det svenska språket är en avgörande resurs för att få tillträde till arbetsmarknaden samt samhället i stort (Abdelhady & Al Ariss, 2022; Svensson, 2023). Goda språkkunskaper kan underlätta inträdet på arbetsmarknaden, medan bristande språkkunskaper kan utgöra hinder för flyktingars möjlighet att etablera sig.

7.2 Det statliga stödet: flyktingars perspektiv kontra socialarbetares perspektiv

I flera av våra studier framkommer det att flyktingar upplever att aktiviteter inom etableringsprogrammet är meningslösa, som att behöva sitta på ett bibliotek i timmar utan uppgifter, trots efterfrågan på andra aktiviteter (Wikström & Ahnlund, 2018). Flyktingar placeras ofta i "tomma aktiviteter" som inte bidrar till deras utveckling (Abdelhady & Al Ariss, 2022). Flyktingar upplever brist på individanpassat stöd inom etableringsprogrammen. Institutionellt stöd uppfattas ofta som otillräckligt och generellt, snarare än anpassat efter individuella behov (Spehar, 2021; Povrzanovic Frykman, 2012; Abdelhady & Al Ariss, 2022; Svensson, 2023). Det finns en utbredd kritik mot byråkratin och de långa

handläggningstiderna, vilket leder till passivitet och försvårad integration (Bucken-Knapp et al., 2018; Wikström & Ahnlund, 2018; Lilja et al., 2025; Spehar, 2021). Flyktingar har ofta svårt att få kontakt med sin handläggare, och många upplever att de får begränsad eller ingen vägledning. I vissa fall utgör aktivitetsrapporten deras enda kontakt med myndigheten (Wikström & Ahnlund, 2018; Lilja et al., 2025; Spehar, 2021).

Från handläggares perspektiv förklaras de utmaningar de möter av tidsbrist och höga administrativa krav, vilket leder till att de inte kan ge det individuella stöd som flyktingar behöver. Denna brist på tid och flexibilitet leder till att handläggare ofta tvingas prioritera dokumentation och mätbara resultat framför personlig vägledning och stöd till flyktingar (Larsson, 2015). Handläggare utvecklar olika strategier för att hantera dessa utmaningar, vissa justerar etableringsplaner eller undviker att rapportera frånvaro. Andra försöker fylla ut klienternas scheman med aktiviteter som inte alltid gynnar deras utveckling, för att uppfylla systemets krav.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att strukturella problem förekommer för både flyktingar och handläggare, där individuella behov hos flyktingar inte tillgodoses. Handläggare försöker hitta lösningar för att möta systemets krav, men det visar sig att det inte leder till en effektiv etablering på arbetsmarknaden. I stället förstärks frustration och hinder för både flyktingar och handläggare, där båda kämpar med ett system som inte riktigt stödjer deras respektive mål och behov. Detta visar på en brist i individanpassat stöd samt de hinder som byråkratiska strukturer skapar, vilket försvårar en effektiv arbetsmarknadsintegration.

7.3 Metoddiskussion

En scoping review ansågs vara mest lämplig för studiens ämne, metodvalet grundar sig också på både tidsmässiga och etiska överväganden. Att använda sig av befintlig forskning där flyktingars upplevelser beskrivs bedömdes vara mer lämpligt än att genomföra intervjuer, särskild med tanke på de etiska överväganden en intervjustudie skulle kräva.

I detta arbete är vi medvetna om att det existerar faktorer som kan påverka översiktens generaliserbarhet (överförbarhet) så som att studien består av publikationer som rör flyktingar i Sverige och från specifika länder. Detta innebär att resultaten kan vara kontext basterade och behöver nödvändigtvis inte heller vara fullkomligt överförbara till andra länder. Vi har tagit hänsyn till att resultaten inte behöver se ut på detta sätt för alla grupper av flyktingar i

Sverige, då det inte är en homogen grupp. I arbetet har vi därmed inte valt att avgränsa oss till en specifik flyktinggrupp så som exempelvis flyktingkvinnor eller flyktingmän, dels för att vi inte fann tillräckligt med kvalitativa studier för att bygga vår litteraturöversikt på, dels för att vi ville få möjlighet att dra mer generella slutsatser av den forskning som var tillgänglig för målgruppen för att eventuellt identifiera kunskapsluckor. Vi har under arbetets gång övervägt att ta med empiriska studier med kvantitativ ansats men ansåg att vi främst är intresserade av flyktingars upplevelser snarare än statistiska siffror på hur läget ser ut. Däremot kunde en kombination av både kvalitativa och kvantitativa metoder ha gett en mer heltäckande bild och bidragit till mer data samt en bredare urval av artiklar. En utmaning var att hitta relevanta artiklar till vår studie.

Det finns forskning om arbetsmarknadsintegration, men väldigt få studier som lyfter flyktingars egna upplevelser och perspektiv. Majoriteten av de artiklar vi hittade under sökprocessen baserades på kvantitativa metoder eller baserade på yrkesverksammas perspektiv. Andra behandlade migranters upplevelser i en bredare bemärkelse snarare än specifikt flyktingar. Med tanke på vår avgränsning till just målgruppen flyktingar, kvalitativa metoder samt forskning inom Sverige kan ha begränsat urvalet samt resulterat i att vi inte fick fler relevanta studier. Vi anser att studien har en hög reliabilitet eftersom tillvägagångssättet beskrivs utförligt, vilket gör det möjligt att upprepa studien och få liknande resultat. Dock är detta en kvalitativ studie med en tematisk analys, vilket kan påverka studiens reproducerbarhet. Användningen av tematisk analys innebär också att framtida forskare, beroende på val av teman, kan delvis få andra resultat. Vi har endast exkluderat artiklar utifrån relevans, de inkluderade artiklarna har inte bedömts eller exkluderats utifrån kvalitet, men ändå genomgått en kvalitetsgranskning. De metodologiska begränsningarna har diskuterats och tagits hänsyn till under processens gång där vi tror att resultaten kan ge en översikt och kan motivera för vidare forskning för en ännu mer heltäckande bild av kunskapsläget.

7.4 Tankar och reflektioner

Resultatet i denna litteraturstudie visar att flyktingar upplever och möter fler utmaningar/hinder än möjligheter/främjande faktorer när det kommer till inträdet på den svenska arbetsmarknaden samt när det gäller upplevelser av det befintliga statliga stödet. Dessa resultat kan tyda på att det statliga stödet inte är tillräckligt individanpassat och grundar

sig i ett system som består av individuella och strukturella faktorer som upplevs vara mer hindrande än främjande. Vi tror även att det kan finnas en brist på kvalitativ forskning med fokus på flyktingars upplevda möjligheter/främjande faktorer gällande integrationen på den svenska arbetsmarknaden. Vi tror vidare att det hade varit av betydelse att identifiera möjliggörande faktorer för en framgångsrik etablering på arbetsmarknaden i framtida forskning. Att belysa främjande faktorer kan bidra till bättre kunskap om vad som fungerar samt vilka insatser och strategier som är av vikt för målgruppen. Genom sådan kunskap kan myndighetspersonal och övriga socialarbetare få en bättre förståelse för vad som krävs för en effektiv etablering på arbetsmarknaden. Vi tror även att med vidare forskning kan eventuella hinder som präglas av policy samt strikta ram- och regelverk diskuteras och eventuellt utvecklas för att bättre möta flyktingars behov.

8. Referenser

- Abdelhady, D., & Al Ariss, A. (2022). How capital shapes refugees' access to the labour market: the case of Syrians in Sweden. *The International Journal of Human Resource Management*, 34(16), 3144–3168. <https://doi.org/10.1080/09585192.2022.2110845>
- Abdullah, A (2017). Readiness or resistance? - Newly arrives adult migrants experiences, meaning making, and learning in Sweden. Linköping University. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1156476/FULLTEXT01.pdf>
- Ager, A., & Strang, A. (2008). Understanding integration: A conceptual framework. *Journal of Refugee Studies*, 21(2), 166–191. <https://doi.org/10.1093/jrs/fen016>
- Arbetsförmedlingen. (U.å.). *Etableringsprogrammet*. <https://arbetsformedlingen.se/for-arbetssokande/extra-stod/stod-a-o/etableringsprogrammet>
- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8(1), 19–32. <https://doi.org/10.1080/1364557032000119616>
- Arwidson, C., Malm, A., Saboonchi, F., Sigvardsdotter, E., & Tinghög, P. (2016). *Nyanlända och asylsökande i Sverige*. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1060355/FULLTEXT01.pdf>
- Bevelander, P., & Irastorza, N. (2014). *Catching up: The labor market integration of new immigrants in Sweden*. Migration Policy Institute. https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/%40ed_protect/%40protrav/%40migrant/documents/publication/wcms_313700.pdf
- Bourdieu, P. (1986). *The Forms of capital*. Richardson, J., Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education. Westport, CT: Greenwood. https://home.iitk.ac.in/~amman/soc748/bourdieu_forms_of_capital.pdf
- Bourdieu, P. (1995). *Praktiskt förnuft: bidrag till en handlingsteori*. Daidalos.
- Broadly, D. (1990). *Sociologi och epistemologi: om Pierre Bourdieus författarskap och den historiska epistemologin*. (2 korr. uppl) Gotab.
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (Uppl. 3). Liber.
- Bucken-Knapp, G., Fakih, Z., & Spehar, A. (2018). Talking about Integration: The Voices of Syrian Refugees Taking Part in Introduction Programmes for Integration into Swedish

- Society. *International Migration*, 56(2), 75-90. <https://doi.org/10.1111/imig.12440>
- Carlbaum, S. (2021). Refugee women's establishment in the rural north of Sweden: cultural capital in meeting local labour market needs. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 48(5), 1210–1227. <http://dx.doi.org/10.1080/1369183X.2021.1933402>
- Danneris, S. (2016). Ready to work (yet)? Unemployment trajectories among vulnerable welfare recipients. *Qualitative social work*, 17(3), 355–373. <https://doi.org/10.1177/1473325016672916>
- Diskrimineringsombudsmannen, DO. (2025). *Vad är diskriminering?* <https://www.do.se/diskriminerad/vad-ar-diskriminering> (Åtkomst: 11 februari 2025)
- Engdahl, M., Forslund, A., & Vikman, U. (2022). *Insatser för att underlätta arbetsmarknadsinträdet för flyktingar och deras anhöriga*. Vetenskapsrådet. <https://www.vr.se/download/18.1bafb1a31841889d443122aa/1668441185293/Under%C3%A4tta%20arbetsmarknadsintr%C3%A4det%20f%C3%B6r%20flyktingar%20och%20deras%20anh%C3%B6riga.pdf>
- Forsberg, C., & Wengström, Y. (2016) *Att göra systematiska litteraturstudier: vägledning, analys och presentation av omvårdnadsforskning* (4 uppl.). Natur & Kultur.
- Joyce, P. (2017). *Inspiration för integration – en ESO rapport om arbetsmarknadspolitik för nyanlända i fem länder*. (ESO-rapport 2017:7). Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi. https://eso.expertgrupp.se/wp-content/uploads/2017/12/171123-ESO-2017_7-korr-171215.pdf
- Kaabel, A. (2018). *Losing human(itarian) capital: Exploring micro and macro determinants of refugee labour market integration*. https://macau.uni-kiel.de/servlets/MCRFileNodeServlet/dissertation_derivate_00007830/diss_Kaabel.pdf
- Larsson, J-K. (2015). *Integrationen och arbetsmarknad*. Atlas.
- Lee, E. S., Szkudlarek, B., Nguyen, D. C., & Nardon, L. (2020). Unveiling the canvas ceiling: A multidisciplinary literature review of refugee employment and workforce integration. *International Journal of Management Reviews*, 00, 1–24. <https://doi.org/10.1111/ijmr.12222>
- Lilja, M., Kusterer Li, H., & Trygged, S. (2025). Towards Activation or Inactivation? Migrants' Experiences of Encounters with the Swedish Public Employment Service. *Nordic Journal of Migration Research*, 15(3), 1–18. <https://doi.org/10.33134/njmr.735>
- Mattsson, T. (2021). *Intersektionalitet i socialt arbete*. (3 uppl.). Gleerups.
- Mozetic, K. (2022). A help or hindrance? Highly educated refugees' perceptions of the role of civic integration programmes in accessing labour market in Oslo, Malmö and Munich.

Comparative Migration Studies, 10(8).

<http://doi.org/10.1186/s40878-022-00279-z>

Povrzanovic Frykman, M. (2012). Struggle for Recognition: Bosnian Refugees' Employment Experiences in Sweden, *Refugee Survey Quarterly*, 31(1), 54–79.

<https://doi.org/10.1093/rsq/hdr017>

Payne, G. (2015). *Modern teoribildning i socialt arbete*. (3 uppl.). Natur & kultur.

Regeringen. (2024). *Mål och mening med integration*.

https://www.regeringen.se/contentassets/21ba2bd693774b2a8bea9fae39f8c42b/sou-2024_12_pdf-a_webb.pdf

Regeringen. (U.å.). *Integration*. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/integration/>

Socialstyrelsen. (2021). *Ekonomiskt bistånd: handbok för socialtjänsten*.

<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepointdokument/artikelkatalog/handbocker/2021-5-7389.pdf>

Spehar, A. (2021). Navigating Institutions for Integration: Perceived institutional barriers of access to the labour market among refugee women in Sweden. *Journal of Refugee Studies*, 34(4), 3907-3925. <https://doi.org/10.1093/jrs/feaa140>

Statistiska centralbyrån, SCB. (2024). *Invandring till Sverige*.

<https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/invandring-till-sverige/#:~:text=Under%202023%20invandrade%2094%20514,till%20Sverige%20under%202000%20Dtalet> (Åtkomst: 11 februari 2025)

Svensson, H. (2023). "We kiss everyone's hands to get a permanent job, but where is it?"

The failure of the social inclusion narrative for refugees. *Social Inclusion*, 11(4), 13-23.

<https://doi.org/10.17645/si.v11i4.6944>

Thornberg, R., & Fejes, A. (2019). Kvalitet och generaliserbarhet i kvalitativ forskning. I A. Fejes & R. Thornberg, (Red), *Handbok i kvalitativ analys* (3 uppl., s. 273–293). Liber.

Tibajev, A., & Hellgren, C. (2019). The Effects of Recognition of Foreign Education for Newly Arrived Immigrants. *Oxford University press*. 35(4), 506- 521.

<https://doi.org/10.1093/esr/jcz011>

United Nations High Commissioner for Refugees, UNHCR. (2010). *Convention and protocol relating to the status of refugees*.

<https://www.unhcr.org/media/convention-and-protocol-relating-status-refugees> (Åtkomst: 2

februari 2025).

Wikström, E., & Ahnlund P. (2018). Making refugees work? Individualized work strategies in the Swedish refugee settlement program. *Nordic Journal of Working Life Studies*, 8(S4), 47-65. <https://doi.org/10.18291/njwls.v8iS4.111157>

Bilaga 1 – Kvalitetsbedömning av publikationerna

Studie	Överensstämmelse mellan teori, syfte & forskningsfråga	Relevant urval och lämplig rekryteringsmetod	Datainsamling: relevant och tydligt beskriven	Lämplig analysmetod, reflexivitet och validerade tolkningar	Forskarens bakgrund, tydlig förståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar som kan påverka analys
Abdelhady & Al Ariss, 2022, Sverige	Ja	Ja	Ja	Lämplig analysmetod, tydlig reflexivitet, validerade tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar
Bucken-Knapp, Fakih & Spehar, 2018, Sverige	Ja	Ja	Ja	Lämplig analysmetod, tydlig reflexivitet, validerade tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar
Carlbaum, 2021, Sverige	Ja	Ja	Ja	Lämplig analysmetod, reflexiv vid tolkning av data, oklar validering av tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar
Lilja, Li Kuster & Trygged, 2025, Sverige	Ja	Ja, dock kan det finnas risk för bias i valet av urval och rekryteringsmetod	Ja	Lämplig analysmetod, oklar reflexivitet vid tolkning av data, validerade tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar

Mozetic, 2022	Ja	Ja	Ja	Lämplig analysmetod, oklar reflexivitet vid tolkning av data, validerade tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förförståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar
Povrzanovic Frykman, 2012, Sverige	Ja	Ja	Ja	Lämplig analysmetod, reflexiv vid tolkning av data, oklar validering av tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förförståelse, oberoende av finansiella andra förutsättningar
Spehar, 2021	Ja	Ja	Ja	Lämplig analysmetod, reflexiv vid tolkning av data, oklar validering av tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förförståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar
Svensson, 2023	Ja	ja	Ja	Lämplig analysmetod, reflexiv vid tolkning av data, oklar validering av tolkningar	Relevant bakgrund, tydlig förförståelse, obereonde av finansiella/andra förutsättningar

Wikström & Ahnlund, 2018	Ja	Ja	Ja	Lämplig analysmetod	Relevant bakgrund, tydlig förståelse, oberoende av finansiella/andra förutsättningar
-----------------------------------	----	----	----	------------------------	--

Bilaga 2 – Mall för etisk granskning av publikationerna

Studie	Information-kravet	Samtyckeskravet	Konfidentialiteskravet	Nyttjandekravet	Godkänd av Etisk Kommitté
Abdelhady & Al Ariss, 2022, Sverige	Studiens syfte förklarades för deltagarna för varje intervju. Många deltagare ville dela sina berättelser för att påverka policy.	Intervjuer spelades in efter samtycke, deltagarna fick välja intervjuplatser	Forskarna har använt pseudonymer och vissa detaljer ändrades för att skydda deltagarnas integritet	Framgår ej	Framgår ej
Bucken-Knapp, Fakih & Spehar, 2018, Sverige	Framgår ej	Framgår ej	Framgår ej	Framgår ej	Framgår ej
Carlbaum, 2021, Sverige	Framgår ej	Efter informerat samtycke spelades intervjuerna in och transkriberades.	Genom nummer hänvisas deltagarna anonymt	Framgår ej	Framgår ej

Lilja, Li Kuster & Trygged, 2025, Sverige	Framgår ej	Deltagarna informerades om sina rättigheter och skrev under en samtyckesblan kett. Det var frivillig deltagande, med rätt att avstå från att svara på vissa frågor	Vissa delar av intervjumaterialet har anonymiserats. Citat har redigerats för tydlighet utan att ändringar i innehörden	Framgår ej	Ja, studien fick etiskt godkännande från Etikprövningsmyn digheten i Sverige.
Mozetic, 2022	Framgår ej	Framgår ej	Alla namn som används i studien är pseudonymer	Framgår ej	Ja, studien fick etiskt godkännande av Norwegian Centre for Research Data och Regionala etikprövningsnäm nden i Lund, Sverige.
Povrzanovi c Frykman, 2012, Sverige	Framgår ej	Deltagarna hade möjlighet att själva lyfta fram relevanta frågor och diskutera dem	Forskaren har utelämnat information om deltagarnas bostads-och arbetsområden för att skydda anonymitet. Deltagarnas etniska tillhörighet har heller inte noterats, då det inte ansågs vara relevant för	Framgår ej	Framgår ej

studien.

Spehar, 2021	Deltagarna informerades noggrant om studies syfte	Deltagarna fick information om att de kan avstå från att svara på specifika frågor och när som helst avstå från att medverka i studien. Tolkarnas strikt tystnadsplikt klargjordes för deltagarna	Deltagarna tilldelades pseudonymer, forskaren undvek att avslöja information som kunde kopplas till en enskild individ, som bostadsområden eller arbetsplats	Deltagarna informerades om att intervjuerna nskription endast skulle användas för akademisk ändamål	Framgår ej, men studien innehåller omfattande etiska överväganden
Svensson, 2023	Framgår ej	Deltagarna kunde styra samtalet mot relevanta ämnen	Deltagarnas namn och platser är pseudonymer. Etniska och könsspecifika identifierare användes bara vid relevans.	Framgår ej	Ja, Godkänd av Massey University Human Ethics Committee, Migration Research Working Group vid Röda Korset i Nya Zeeland och Etikprövningsmyndigheten i Sverige.

Wikström & Ahnlund, 2018	Framgår ej	Informerat samtycke inhämtades före och under intervjuer. Deltagarna fick själva välja intervjuplats för att skapa en bekväm miljö.	Deltagarna fick information om att namn och städer anonymiserades. Forskarna följde Arbetsförmedlingens sekretesslagstiftning.	Framgår ej	Framgår ej, men forskarna undertecknade ett etikkontrakt och följde sekretesslagstiftningen.
--------------------------	------------	---	--	------------	--

Bilaga 3 – Blankett för etisk egengranskning

Blankett för etisk egengranskning av studentprojekt som involverar människor

Använd blanketten som en grund för forskningsetiska reflektioner tillsammans med din handledare och för att komma fram till bästa forskningsetiska förhållningssätt samt beslut om ansökan till den Forskningsetiska nämnden vid Högskolan Dalarna alternativt Etikprövningsmyndigheten behövs eller ej. Blanketten behålls av studenten och handledaren.

Projekttitel: Mellan hopp och hinder - Flyktingars upplevelser av inträdet på den svenska arbetsmarknaden

Student/studenter: Dalia Alameeri och Zahra Ali

Handledare: Kevin McKee

	Ja	Tveksamt	Nej
1 Kan frivilligheten att delta i studien ifrågasättas dvs. omfattar studien deltagare som kan betraktas tillhöra en sårbar grupp t.ex. barn (under 18 år), personer med nedsatt kognitiv förmåga, psykisk funktionsnedsättning eller sådana som har en beroendeställning till den som genomför studien t.ex. som patienter eller elever till densamma?	☐	☐	☒
2 Innebär undersökningen att informerat samtycke inte kommer att inhämtas (d.v.s. forskningspersonerna kommer inte att få full information om undersökningen och/eller möjlighet att avsäga sig ett deltagande)?	☐	☐	☒
3 Innebär undersökningen någon form av fysiskt ingrepp på forskningspersonerna?	☐	☐	☒
4 Kan undersökningen påverka forskningspersonerna fysiskt eller psykiskt?	☐	☐	☒
5 Används biologiskt material som kan härledas till en levande eller avliden människa (t.ex. blodprov)?	☐	☐	☒
6 Avser du behandla känsliga personuppgifter, som etnicitet, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv?	☐	☐	☒
7 Avser du behandla personuppgifter om lagöverträdelse, som brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden?	☐	☐	☒
8 Avser du att behandla personuppgifter? Observera att: <ul style="list-style-type: none"> • Samtliga uppgifter som kan kopplas till en levande person betraktas som personuppgifter, även om de är kodade eller krypterade. • I händelse av att studentarbetet INTE omfattar några känsliga personuppgifter och heller INTE deltagare som tillhör en sårbar grupp eller deltagare som INTE står i beroendeställning till den som genomför studien, behöver inte någon ansökan till Forskningsetiska nämnden vid Högskolan Dalarna göras. • Vid behandling av personuppgifter ska dock ALLTID anmälan om detta göras på avsedd blankett som sänds till: dataskydd@du.se 	☐	☐	☒

Fastställd av Forskningsetiska nämnden 2020-09-23